

DARBININKAS

LIV NO. 78 SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. PENKTADIENIS - FRIDAY, GRUODIS - DECEMBER 5, 1969 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 10 CENTŲ

Dr. Joseph Lettrich, 64 metų amžiaus, lapkričio 29 nuo širdies smūgio mirė New Yorke. Tai didis čekoslovakų laisvės kovotojas ir laisvam krašte daugelio organizacijų vadovas, nukentėjęs nacių okupacijos metu, 1948, komunistams paėmus valdžią, pasitraukė į užsienį. JAV-bėse vadovavo čekoslovakijos Laisvės Komitetui, o paskutiniuos metais ir Pavergtų Europos Tautų Seimui.

JAV ir Vokietija bendrai tyrinėja erdves

Vokiečiai daro satelitą Helios Saulės link lėkti

Bonna. — V. Vokietija ir Amerika yra pradėjusios dvišalį bendradarbiavimą erdvių tyrinėjimo srityje. Darbus sutartinai tvarko Amerikos NASA ir V. Vokietijos mokslinių tyrimų ministerija. Naujoji V. Vokietijos vyriausybė tą bendradarbiavimą mielai plės toliau.

Tas pareiškimas tuojau buvo patvirtintas konkrečiu veiksmu: visai neseniai V. Vokietijos satelitą Azurą iššovė į erdves Amerikos raketa Skautas iš vienos NASA bazės Kalifornijoje. Azuro satelitas, sverias 155 svarus, iššautas į poliarinę orbitą tyrinėti Žemės radiacijos juostų, šiaurės pašvaisčių

ir Saulės švitiulių. Pagal susitarimą, V. Vokietija pagamina tokį satelitą kaip Azuras ir su juo vykdo tyrimus. Amerika prisideda prie tos programos suteikdama techninę konsultaciją, priemones satelitui iššauti ir leidžia panaudoti visame pasaulyje turimos sekimo stotimis satelitui sekti ir duomenis rinkti.

Satelitas Helios
Amerikos NASA yra jau laidžiusi į erdves Anglijos, Kanados, Italijos, Prancūzijos ir Europos Erdvių Tyrimų Centro satelitus, tačiau bendradarbiavimas su Vokietijos erdvių tyrinėtojais yra daug gilesnis — abi šalys dalyvauja programos parengime darbus pasidalinusios nuo pradžių iki galo, o ne tik kokiame viename tarpsnyje. Taip paaikšino NASA stovos Bonnoje su erdvių tyrinėjimo technologija vienai ar kitaip susiriusių Vokietijos pramonės įmonių vadovams. V. Vokietija yra vienintelis kraštas, su kuriuo Amerikos NASA yra tokiu būdu susiriusi.

Bendradarbiavimas pradėtas 1965.

Po Azuro ateis satelitas Helios (tai senovės graikų šviesos programos suteikdama techninę konsultaciją, priemones satelitui iššauti ir leidžia panaudoti visame pasaulyje turimos sekimo stotimis satelitui sekti ir duomenis rinkti.

Pirmas skrydis saulės link numatytas 1974 iš Cape Ken-

nedy Floridoje, antras sektų 1975, jei viskas vyks gerai. Abiejų satelitų numatytas kelionės ilgis yra milžiniškas — jie turi nuskristi septynis dešimtąsias nuotolio, esančio tarp Žemės ir Saulės.

Kaip liudijo NASA atstovas vokiečių auditorijai, satelito Helios programos sumanytojai yra vokiečiai. Ji labai patikusi amerikiečiams, todėl ir sutarta ją vykdyti kartu, didžiąją darbo dalį paliekant vokiečiams. NASA tyrinėtojai tiek toli į saulės sistemą dar nesą su savo projektais išbrovę.

Rumunijos prezidentas ir kompartijos vadovas Nicolae Ceausescu, kuris kartu su premjeru ir užsienio reikalų ministru ką tik tik lankėsi Anglijoje tartis dėl prekybos ir Europos reikalų.

Sutelktinė pagalba senam geležinkeliui

New Haven geležinkelio bendrovė, nepajėgdama surinkti pakankamai pinigų susidėjusiam inventoriui atnaujinti, susijungė su Grand Central. Tas susijungimas pagerins finansinę padėtį tik per keletą metų, bet New Haven linijos ir vakarus nuo New Yorko kasdien aptarnauja 36,000 keleivių, kasdien vykstančių dirbti į New Yorką. Transportui tomis linijomis pagerinti reikia didelių remontų, naujų stočių, vagonų ir kitokio inventoriaus, bet susijungusioji bendrovė viena pati tokio didelio investavimo negali pakelti.

Dabar rasta tokia išeitis! New Yorko ir Connecticut gubernatoriai, iš anksto gavę savo seimelių pritarimą, dalį New Haven geležinkelio bėgių išnuomos ir per dvejus metus linijoj padarys reikalingus pagerinimus. Didžiausią dalį pinigų duoda federalinis išdas, skirtam po lygiai sudeda N. Y. ir Conn. valstijos. Tik tokiu būdu begalima pradėti atnaujinti sudėvėtus JAV geležinkelius, kuriuos į finansines bėdas įstūmė du didžiausi geležinkelių priešai — lėktuvas ir automobilis.

Lietuvių gydytojų dovana astronautams

Pasaulinės Lietuvių Gydytojų Sąjungos centro valdyba Amerikos astronautams — Edwin Aldrin, Neil Armstrong, Michael Collins, kurie pirmieji pasiekė mėnulį, pasiuntė sveikinimo laišką ir tikrai retą ir įdomią dovaną. Ta dovana yra statinaitė, kokių 5 colių aukščio, papuošta gintarais, išpauštyta. Viduje yra įpilta smėlio iš Zarasų ežero dugno.

Smėlis yra atvežtas iš sovietų pavergtos Lietuvos.

Savo originalia ir simboline dovana daktarų centro valdyba norėjo priminti Lietuvos vardą šiame istoriniame žygyje į mėnulį. Kartu norėjo pasakyti, kad šiandien pavergta Lietuva yra toliau nei mėnulis. Ji labiau užmiršta nei mėnulis.

Daktarų sąjungos centro valdybą sudaro: pirmininkas dr. Vaclovas Paprockas, vicepirmininkas — dr. Vytautas Avižonis, sekretorius — dr. Bronius Radzivanas.

Laišką ir dovaną pasiuntė astronautikos centrai Washington. Laiške pažymima, kad

Lietuvių gydytojų dovana astronautams Nuotr. V. Augustino

Pasisakyta už Europos Rinkos plėtimą

Pompidou atvežęs naujų planų

Haga. — Bendrosios Rinkos narių vyriausybės galvų pasitarimai vykę Rinkos sustiprinimo kryptimi — Prancūzija pasisakiusi ir už naujų narių priėmimą ir bendravimo praplėtimą į užsienio politiką ir kitas sritis. Geriau susivokti bus galima tik komunikatą paskelbus.

Į Rinkos narius dabar prašosi Airija, Norvegija ir Danija. Anglija formalus prašymo dar nėra įteikusi, bet jos priėmimo klausimas jau buvo du kartus

svarstytas ir du kartus Prancūzijos vetuotas. Šiandien Anglijoje jau yra stipri banga už tai, kad nereikia eiti į Bendrąją Rinką, bet pasilikti commonwealth bendruomenėje. Anglai apskaičiavo, kad į Rinką nuėjus pabrangs pragyvenimas, nes reikės brangiau mokėti už importuojamus žemės ūkio produktus.

Pasitarimus su besiprašančiais kandidatais numatyta pradėti 1970 pirmą pusę.

Naujokus parinks loterijos būdu

Washingtonas. — 1970 metais vyrai bus parinkti karinei tarnybai nebe sena tvarka, bet loterijos būdu. Jau ištrauktos 366 kortelės su mėnesio vardu ir data. Kas bus gimęs kortelėse pažymėta data, tas gaus kvietimą pagal kitą, irgi loterijos būdu nustatytą tvarką, atvykti patikrinimui. Dabar loterija palietė visus tarp 19 ir 26 metų amžiaus. Kitais metais numatyta žvejoti kandidatus tik 19 metų amžiaus grupėje.

Ta proga sustiprėjo nusistatymas persvarstyti visą karinės prievolės sistemą, nes ir naujasis būdas dar visų negerovių nepašalina. Prez. Nixonas bandys įtikinti kongresą, kad reikia eiti prie savanorių kariuomenės gi privalomą karinę tarnybą taikos metu panaikinti.

— Gen. Westmoreland, buv. JAV karinių pajėgų vadas Vietname, dabar armijos štabo viršininkas, pareiškė, kad Vietnamo karas tikriausiai jau būtų buvęs baigtas, jei nebūtų buvęs sustabdytas S. Vietnamo bombardavimas.

JAV kongreso atstovų rūmai priėmė rezoliuciją, remiančią prez. Nixono pastangas siekti Vietname "teisingos taikos". Užsienio reikalų komisija rezoliucijos projektą svarstė uždaromis durimis, kas turėtų sakyti, jog prezidentūra suteikė komisijai tokių žinių, kurios dar visuomenei neskelbiamos.

— Turkija pradeda drausti naudotis jos aerodromais lėktuvams, kuriais vežamos komunistų karinės medžiagos arabų kraštams. Tik dar nežinoma, kaip Turkija praves krovinių patikrinimą.

APOLLO II ŽYGIS ATŽYMETAS VOKIEČIŲ MEDALIU

V. Vokietija pirmąjį žmogaus išlipimą Mėnulyje atžymėjo medaliais. Viršuje matomos abi pusės medalio, nuliedinto Amerikos raketų tėvi Wernher von Braun pagerbti. Jis yra vokiečių, atsiviliotas Amerikon pokaro, vadovavęs Amerikos ra-

ketų sukūrimui. Apačioje yra du medaliai Apollo 11 kelionei į Mėnulį įamžinti. Pirmieji du paveikslai vaizduoja viršutines medalių puses, o trečiasis abiem medaliams bendrą antrašlį pusę. Vieno medalio pirmoj

pusėj yra astronautai Armstrong, Aldrin ir Collins, kito — žmogus ant Mėnulio su nusileidimo vežimėliu. Antrojoje abiejų medalių pusėj yra toks užrašas: "Erdvė priklauso žmogui — Dievas ją sutvėrė".

Nato taryba aptars Europos konferenciją

JAV senate spaudimas ištraukti karius

Šią savaitę kelias dienas Briuselyje posėdžiaus NATO ministrių taryba, svarbiausias pakto narių politinis organas. Šį kartą bus nuodugniai svarstomas ir pasirengimas Europos saugumo konferencijai, kurią perša suaukti Varšuvos pakto blokas.

Nato nariai buvo sudarę komisiją sudaryti sąrašui problemų, kurios galėtų atsirasti ryšium su konferencijos suaukimu. Ir menami atsakymai, kurie turėtų ateiti iš anos pusės. Ir taktika, kurios reiktų laikytis tuos klausimus keliant. Kitaip tariant, komisija turėjo paruošti visą medžiagą apie tai, kokių atsakymų į pakvietimą atsiliepti. Į Varšuvos bloko pakvietimą NATO nariai ilgai nebuvo linkę rimtai žiūrėti, nes vis dar buvo manoma, kad Maskva su savo satelitais tik tuščius balionus laido. Dabar pradėta manyti, kad reikalas gali būti rimtas, todėl ir pasiryžta reikalą rimtai apsvarstyti.

Antras svarbus reikalas yra Amerikos kariuomenė Europoje: kaip ilgai ji ten bus? Tuo reikalu pradėta rūpintis po to, kai Amerikos senatas pradėjo spausti prezidentą pradėti sausumos kariuomenės išvežimą iš Europos. Šią savaitę demokratų vadovas sen. Mansfield parei-

kė, kad tuojau atnaujins pasitangas kuo greičiau praveisti senate tuo reikalu atitinkamą rezoliuciją. Tokios rezoliucijos prezidentui neprivalomos, bet jų atsiradimas yra raktinis prezidento aktyje — visada geriau, jei prezidentas ir senatas tokiems reikalais kalba viena kalba.

Į Briuselin išvykusią Amerikos delegaciją įeina trys svarbiausi kabineto nariai: valstybės sekretorius W. Rogers, krašto apsaugos departamento Laird ir finansų Kennedy. Teigiama, jog delegacija įgaliota sąjungininkams pasakyti, jog tuo tarpu apie JAV karių išvežimą negalvojama — tas reikalas galys pasidaryti aktualus tik po kokių trejų metų, bet jokių būdu ne prieš Europos saugumo konferenciją, jeigu tokią galėtų susirinkti.

Dėl tų kalbų apie Amerikos karių išvežimą Europoje esama didelio rūpesčio. Visi, gal tik Prancūzija išskyrus, yra linkę manyti, kad Amerikos divizijos iš Europos ištraukus Šiaurės Atlanto paktas liks tik blogos rūšies popieriaus gabaliukas. Sekretorius W. Rogers yra įgaliotas juos nuraminti ir dar kartą priminti, kad ir kiti savo įnašus kiek padidintų, nes vienos Amerikos pečiai negalės visos naštos pakelti.

MIRĖ VYSK. JAZEPS RANCĀNS, ejęs Latvijos prezidento pareigas

Gruodžio 2 vėly vakarą, dvi minutes prieš dvyliką, Grand Rapids, Michigan, mirė vyskupas Jazeps Rancāns, Rygos vyskupijos augziliaras, Latvijos seimo vicepirmininkas. Pagal Latvijos konstituciją, jis dabar teisėtai ejo Latvijos prezidento pareigas, nes buvo žuvęs ir prezidentas ir seimo pirmininkas.

Buvo gimęs 1886 spalio 26 Nautrani, Latvijoje, mokėsi Kaulo kunigų seminarijoje, tad gerai mokėjo lietuviškai, sekė lietuvišką spaudą. Būdamas Vokietijoje, artimai bendradarbiavo su Lietuvos laisvinimo veiksniais, o kai būdavo New Yorke, aplankydavo ir Darbininko redakciją.

Kariai gražinami už atsiprašymą

S. Koreja šią savaitę turėjo gražinti tris JAV karius, kurie rugpjūčio mėn. beskraidydami helikopteriu paklydo ir pateko už demarkacijos linijos į S. Korėjos pusę.

Jei atsimenam, P. Korejoje dar yra apie 50,000 JAV karių, bet jie ten pasiliko Jungt. Tautų vardu. Karą baigus, buvo pasirašytos tik paliaubos, bet S. Korėja niekad nesutiko pradėti taikos derybų. Dabar santykius palaiko iš abiejų pusių sudaryta armistacijos komisija, kurios būstinė yra demarkacijos zonoje. Toji komisija tvarkė ir tų trijų karių sugražinimą.

S. Korėjos atstovai vis tvirtino, kad helikopteris buvo atvykęs šnipinėti, ir reikalavo ta "nusikaltimą" pripažinti. J. Tautų vardu veikią amerikiečiai tvirtino, kad tokio nusikaltimo nebuvo, todėl nėra apie ką ir kalbėti. Dabar atrodo, kad kariai gražinami už Amerikos atsiprašymą, kuris turės būti raštu įteiktas karius gražinant.

— Vietname esą žuvę nuo 1965 m. mažiausiai 300,000 civilinių gyventojų. Dauguma žuvusių nuo aviacijos ir artilerijos bombardavimų. Tokias žinias turi surinkusi viena senato komisija, kuriai pirmininkauja senatorius E. Kennedy.

Vysk. Jazeps Rancāns

— Sovietų maršalas Grečko, dabar krašto apsaugos ministras, neseniai lankėsi Kuboje, o grįžęs skelbia armijos laikraštį, kad Kuba bus aprūpinta moderniausiais ginklais. Dabar jau mįslė Washingtonui atspėti, ar tų ginklų tarpe bus ir raketos su atominiais sprogmenimis, dėl kurių 1962 m. prez. Kennedy buvo pasirengęs kariuoti, jei Rusija nesutiks raketų atsiimti. Chruščevas tada kapituliavo ir raketas išsivežė atgal. Už tą nuodėmę kariškiai prisidėjo prie jo pašalinimo.

— Kanados Quebeco provincijoj netoli Maine valstijos sienos sudėgė Nursing Home beveik su visais jo gyventojais, kurie buvo seni ir ligoti.

Hipiai žmogžudžiai

Los Angeles. — Surasti ir areštuoti žudikai, kurie rugpjūčio 9 d. Los Angeles apylinkėse labai žiauriai nužudė artistę Sharon Tate ir jos keturis svečius. Visi trys žudikai — vienas bernas ir dvi merginos — priklausė valkataujančių hipių gaujai. Jų amžius — 19, 21 ir 23 metai. Gauja praktikuosius kokių tai gyvenimo būdą, kurio pagrindinis bruožas buvęs ritualinis žudymas.

Dėl Baltijos aukso Anglija kalba prieš tarptautinę teisę

Anglijos teisės ir pareigos priklauso nuo jos santykių su Baltijos valstybėmis. Anglijos vyriausybės atstovai — sako prof. D. A. Loeber — yra įskamiai pareiškę, kad Baltijos valstybių įjungimo Anglija nėra de jure pripažinusi; yra pripažinusi tik de facto. O tokiu atveju trečios valstybės nuosavybė neparduodama tai valstybei, kuri yra ją užėmusi. Taip Anglija darė ir su carinės Rusijos turtais, archyvais — juos laikė savo kontrolėje ir Sovietų Sąjungai perdavė tik tada, kai ją de jure pripažino 1924.

De facto pripažinimas — sako autorius — sutarčių su buvusią valstybę nepadaro niekiniu. O tokios sutartys dėl prekybos tarp Anglijos ir Lietuvos veikia nuo 1922, Anglijos ir Latvijos nuo 1923, Anglijos ir Estijos nuo 1924. Tai, gi Lietuvos, Latvijos ir Estijos bankai pagal tarptautinę teisę tebėra aukso savininkai.

Tarptautinė teisė dėl nuosavybės ir teisių nepažįsta faktus. Ją sutvirtina ir Jungtinių Tautų 1948 paskelbtą Žmogaus teisių deklaracija, kuri apie nuosavybės neliečiamybę pabrėžia: "Niekas neturi būti savos nuosavybės atimtas" (str. 17).

Nepripažinusi inkorporacijos de jure, Anglijos vyriausybė tegali laikyti svetimą nuosavybę savo kontrolėje. Eilę Anglijos vidaus ir tarptautinių įstatymų nurodymas, autorius sako, kad Anglija nusikaltusi tiems įstatymams, kurie draudžia neteisėtai pasipelnyti iš svetimo turto, jei ji naudoja Baltijos aukso sutartyje su Sovietais.

Kodėl Anglija nusileido sovietų reikalavimams?

Sovietų reikalavimams pripažinti jiem Baltijos aukso nėra teisinio pagrindo. Jei Anglijos vyriausybė Sovietams nusileido, tai vardan politinių sumetimų, spaudžiama Sovietų Sąjungos. Sovietai spaudė Angliją nuo 1940. Autorius pakartojo sovietų teisininko Vilkovo liudijimą, kad 1941 Sovietai sustabdė mokėjimus aukščiausiai minėtom Anglijos firmom, nes Anglija 1940 "neteisėtai sekvestro" Lietuvos, Latvijos, Estijos bankų aukso, deponuotą Anglijos banke. Sovietų vyriausybė 1945 kovo 15 painformavo Angliją, kad sutinka toliau mokėti minėtom firmom, kai tik Anglija atiduos Baltijos aukso. Vilkovo aprašomam Sovietų diplomatiniam spaudimui Anglija nusileido po 27 metų priešinimosi. Anglija pagal 1968 metų sutartį prisieidė atsakomybę pasipelninti iš nuosavybės, kuri priklauso tretiesiems. Ir Anglija bus laikoma neteisėgai pasipelnusi, ligi ji atsily-

Dėl Baltijos aukso (2)

gins Baltijos vertybių savininkam, kaip to reikalauja tarptautinis įstatymas.

Baigdamas autorius nurodo porą istorinių faktų, kur viena valstybė nenorėjo neteisėtai pelnytis, kita tebesipelno.

1. Latvija — sako Loeber — 1926 sutiko sumokėti Anglijai 1,173,000 svarų už paramą,

kurios latviai gavo iš Anglijos kovų dėl nepriklausomybės metu. Latvija nepanoro būti neteisėtai pasipelnusi.

2. Ispanijos karo metu, 1936, Ispanijos banko auksas buvo išvežtas į Rusiją. Jis Ispanijai nėra gražintas. Jei Sovietų Sąjunga norės tuo auksu mokėti už prekes, kurias gauna iš Ispanijos, tarptautinė teisė

bendruomenė laikys tokį aktą laužančiu tarptautinę teisę.

Anglijos vyriausybės pasiaiškinimai:

Prof. Loeber pradžioje sumini Anglijos vyriausybės pasiteisinimą, kodėl ji taip padarė. Užsienio reikalų ministeris George Brown skelbė tris argumentus:

1. Tai padaryti yra tikslinga ir Britanijos vyriausybės bei parlamento galioje";

2. Yra "teisinga, kad tos vertybės būtų panaudotos padėti mūsų klientam, kurie turėjo didelių nuostolių ir kurie tebelaukia nuo 1940";

3. Britanijos vyriausybė "nė būtų pateisinta, laikydama vertybes užblokuotas neribotam laikui, nes tai reikštų, kad tos vertybės nedaro niekam gero".

Prof. D. A. Loeber pakartoja, kad tie Anglijos vyriausybės argumentai yra prieš tarptautinę teisę.

Vilko surengtame simpoziume lapkričio 30 d. Kultūros židiny kalba prof. L. Tulaba (k.), toliau St. Lušys — vadovavęs simpoziumui, prof. St. Zymantas iš Los Angeles, Calif. Nuotr. V. Maželio

Kazakevičius prieš lituanistinių mokyklų mokytojus. Kodėl?

Tiesoje lapkričio 12 V. Kazakevičius, pasirašęs kaip "kultūrinių ryšių su užsienio lietuvių komiteto pirmininko pavaduotojas", atsiliepė dėl pranciskų gimnazijos. Esą: "Nors mokykloje vyravo nacionalistinė klerikalinė auklėjimo dvasia, tačiau gimnazija vis dėlto padėjo bent daliai vaikų išmokti lietuviškai".

Iš tų žodžių atrodytų, kad Kazakevičius nuoširdžiai suprato tos mokyklos reikšmę ir jo širdyje susirūpinimas lietuvių išlaikymu persvėrė jo nusistatymą prieš jam nepatinkamą pasaulėžiūrą. Bet taip tik atrodo, nes po anų žodžių ima kaltinti gimnazijos vadovą, auklėtojus, kad jie izoliavė vaikus "nuo tėvų krašto realybės". Kaltinimą suvisuotina ir kitų lituanistinių mokyklų mokytojams. Esą: "Lituanistinėms mokykloms vadovauja žmonės, kuriems visų labiausiai rūpi ne nacionaliniai, o siaurais ir egoistiškai klasiniai interesai. Šią vasarą įvyko šių mokyklų mokytojų studijų savaitė, kurios visa dvasia buvo antiliaudiška nacionalistiškai klerikalinė". Esą: "Negalima

SPAUDA

ugdyti lietuvių šmeižiant gimtąjį kraštą".

Šiuose žodžiuose Kazakevičius pasirodė toks, kokis jis savo pareigose ir tegali būti — tiesą iškraipyti, apversti faktus aukštyn kojom. Faktinė tiesa yra ta, kad tie Kazakevičiaus vadinami "nacionalistai ir klerikalai" mokytojai idealizmo parodė labiau nei kuri kita profesija — tiek Lietuvoje, tiek išsivijoje. Ar ne mokytojai pirmieji pasipriešino 1940 metais Kaune rusų užmačiam mokytojų kongresą paversti rusų raudonarmiečių tribūna? Mokytojai ir nacių okupacijos laikais išsaugojo jaunimą nuo svetimos įtakos ir net nuo pagrobimo prievartos darbam. Už tai eilė mokytojų užmokėjo savo laisvę ir kai kurie gyvybę Stutthofe. Mokytojai ir išsivijoje per porą dešimčių metų palaiko lietuvišką švietimą, aukodami jaunimui savo nuliekamas nuo sunkaus darbo valandas. Už jų idealizmą, pasiaukojimą mes juos gerbiame — gerbiame tiek senuosius, tiek jaunuosius, čia išaugusius ir lituanistinėm mokyklom atsidėjusius. Kaza-

kevičius juos niekina, vadina egoistais.

Kazakevičius turi šime krašte ir savo pasaulėžiūros ir savo politinio nusistatymo draugų — bedievių, komunistų, Maskvos garbinėtojų tarp Laisvės, Vilnės žmonių. Bet ar tie jo draugai yra sukūrę daug lituanistinių mokyklų? Kur jų tokios mokyklos? Jei jų nėra, tai, vadinasi, ne Kazakevičiaus viešinti rūpinasi lituanistinių švietimu, o tie, kuriuos Kazakevičius niekina.

Kazakevičius kaltina mokytojus, kad jie esą "šmeižia gimtąjį kraštą". Ir vėl faktai kalba priešingai. Niekas gimtąjį kraštą tiek nešmeižė ir nešmeižia kaip okupacinė spauda, kuria naudojasi Kazakevičius. Šmeižė ir tebešmeižia gimtojo krašto netolimą praeitį — nepriklausomą Lietuvą. Kazakevičius ir jo spauda gimtąjį kraštą giria tiek, kiek jis pasiduoda Maskvos užmačiam; ta spauda labiau garbina ne gimtąjį kraštą, o gimtajam kraštui Maskvos primestą rusišką komunistinę ir okupantinę režimą. Bet kas garbina gimtojo kraštą pavergėją, tas gimtąjį kraštą niekina. Čia lietuvių mokytojų ir Kazakevičiaus keliai niekada nesutaps, nes lietuvių mokytojai savo ar savo tėvų kraštą myli laisvą, svetimųjų neišnaudojamą, lietuvių kuriamą ir tokią meilę skiepija vaikam.

Kazakevičiaus pikti žodžiai prieš lituanistinių mokyklų mokytojus yra šis tas naujo "ryšiuose su užsienio lietuviams". Nauja tai, kad lig šiol Kazakevičiaus tipo "ryšinininkai" mėgindavo skaldyti išsiviją, niekinimus nukreipdami prieš Vlika, Alta, Balfą. Dabar mėgina ardyti santykius tarp mokytojų ir tėvų, į kuriuos Kazakevičius žada tiesiogiai kreiptis. Kazakevičius pasistengė įtikinti, kad jo žodžiuose parodytas susirūpinimas lietuvių išsivijoje yra klatingas. O mes buvom norėję galvoti apie šį "ryšinininką" geriau. Manome betgi, kad Lietuvoje yra nuoširdžiau galvojančių apie lietuvių išsivijoje ir Kazakevičius nėra jų daugumos reikšėjas.

Lietuvių literatūros mokymas okupuotoj Lietuvoj

Laimingu būdu sveiko proto nepraradęs mokyklų inspektorius Lietuvoj pasižiūrėjo, kaip marksizmo-leninizmo dvasioje išauklėti mokytojai dėsto lietuvių literatūrą Lietuvos mokyklose, ir išsiganod: nejaugi mokytojus reikia teisman atiduoti? (Svyturys, '69-17).

Ne, kiekvieną kartą kaltinti mokytoją, esą, nesąžininga. Rado jis ištiesą virtinę mokytojų kaltes lengvinančių aplinkybių ir tik tik stačiai pirštu neparodė ir tikruosius kaltininkus, tik susilaikė, turbūt vengdamas pats atsiderinti kaltinamųjų suole... Bet jis parodė keletą būdingų pavyzdžių, ką iš literatūros pamokų daryti yra ištriruoti dabartiniai mokytojai. Pasakoja:

"Tauragės rajono mokykloje stebėjau literatūros egzaminą žodžiu. Klausaisi atsakymų ir stebiesi, kaip menkai mokiniai išprusę. Beveik visų rašytojų, kūrusių iki 1940 metų, knygos vertinamos paviršutiniškai, vienu mastu: vaizdavo sunkų valstiečių gyvenimą, parodė niūrius buržuazinės santvarkos vaizdus... O kuo skiriasi Zemaitė nuo J. Biliūno ar S. Nėris nuo A. Venclovos? Ne, jie to nežinojo. Dar blogiau mokiniai atsakė į klausimus apie naujausią literatūrą. Sunku jiems buvo nagrinėti E. Mieželaičio, J. Marcinkevičiaus kūrybą. Mat, nebuvo tų tradicinių štamų, kuriais jie įpratinti vertinti literatūrą".

O štai ir pavyzdžiai, kaip būtent, įpratinti:

"Mokytoja supažindina vaikus su Vaižganto "Pragiedrulių" ištrauka "Napalys darbus dirba". Perskaičius dalį teksto, pedagogė klausia: — Su kokiais žemės ūkio padargais dirba Napalys? Pasakykite, ar reikėtų taip vargti Napaliui, jei jis gyventų socialistinėje visuomenėje? Mokiniai atsako: — Napalys — buržuazinės santvarkos auka, dirba su arku. Socialistinėje visuomenėje Napalys būtų inžinierium..."

"Taip, tai tiesa", samprotuoja ir inspektorius, skubėdamas pasirodyti, kad jis nei kiek neabejoja nuostabiais socialistinės santvarkos pranašumais, kurie ir praėjusiame šimtmetyje, be abejo, kaip gi ne, būtų arklą bematant traktorium ar kombainu pavertę: "Socializmo sąlygomis Napalys iš tikrųjų galėtų mokytis. Bet ar galima pasitenkinti tokia kūrinių analize?"

"Dešimtoje klasėje mokytoja nagrinėjo Krėvės "Raganių". Buvo kalbama apie klerikalizmo kritiką šime kūrinyje. Nagrinėdama "Skerdžių", mokytoja akcentavo socialistinius kūrinių momentus. Gerai. O Krėvės raštų grožis, šviesūs kaimo žmonių paveiksai, nuostabūs Dzūkijos vaizdai — visa tai liko nepaliesta".

"Matyt, mokytoja, iškeldama buržuazinės santvarkos kritikos idėją, ne nepagalvojo, kad meilės gamtai ir darbui idėja jaunimui irgi labai svarbi".

O ką ji darys, kad taip išmokyta mokyti. (Elta)

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. Vİrginia 7-4499.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Franas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentis dyka. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

JOSEPH GARSZYVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4356.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MArket 2-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

RIMOS IR JUOZO BRUŽO vienintelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New Yorke, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą. Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių (Income Tax) pareiškimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; tel. Vİrginia 6-1800.

ANDRIUS ARMONAS, stalybininkas — Long Islande stato įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Pirmam užsakymu pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai prieinamą kainą. Tel. (516) AN 1-2864.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1833 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-09 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigptom kainom primame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna. • Trečia nauja, moderniška krautuvė atidaryta 84-04 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. — VI 9-5077.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos įsų atimiesiems—importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovmos užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai—geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užkeikite ir įstikinsite!

C. A. VOKEY — LIETUVIŠS ADVOKATAS — 41-40 74th Street Jackson Heights, N.Y. NE 9-6620.

ANTANAS J. SAVELSKIS — lietuvis advokatas — 80-30% Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421, tel. 849-1060, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WBVD 1330 kil. 97.9 mc. F.M. Direktoriaus Dr. Jokūbas J. Stukas, 1016 Schleifer Rd. Hillside, N.J. 07205; tel. 201-289-6878.

NEW YORK — Laisvės žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORD, CONN. — ved. Alg. Dragūnavičius, WBMI - FM 95.7 sekmadienį nuo 12 iki 1 p.p. — 273 Victoria Rd., Hartford, Conn., telef. 249-4502.

DETROIT, MICH. — Lietuviški melodijų radio valanda iš WMZK-FM stoties, banga 98 mc. antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 9 v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHLL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 val.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30 val ryto per WCMF-FM, 96,5 mc. Klubo valdybos pirm. Pr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

Chicagoje lapkričio 1 Stanley ir Irenos Balzekų rezidencijoje buvo surengtas pagerbimo pobūvis bibliografo A. Ružancovui, kurio pomirtinis bibliografinis turtas perduotas Balzekų kultūros muziejui. Nuotr. iš k. j. d. gen. prof. St. Dirmantas, prof. A. Varnas, vysk. V. Brizgys, dr. Jerome.

NEBŪK: PER DAUG APSIDRAUDES PER MAŽAI APSIDRAUDES SKAMBINK LITUI!

APDRAUDOS: NAMŲ, MAŠINŲ, GYVYBĖS, ATSAKOMYBĖS

LITAS TRAVEL & INSURANCE

94-10 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN, N.Y. 11421 (212)-847-5522

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER (Title Copyright) by FRANCIS FATHERS

Eina nuo 1915 metų.
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly, except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly.
Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00
Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Stripsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožiora. Nenaudoti straipsniai
sausumi ir gražinami autorams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai
išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Trys susitikimai

Padėkos savaitgalį buvo keletas lietuviškų susitikimų, kurie verti ypatingo dėmesio savo pasiektais rezultatais ar mėginimais.

Labiausiai — lietuvių mokslininkų susitikimas Chicagoje. Jį lankiusių liudijimu, susitikimas pateisino jį dėtas viltis. Susimezgė ryšiai tarp lietuvių mokslininkų ir Chicagojos visuomenės, kuri gausiai lankė simpoziumo darbus. Darbai pasižymėjo rūpestingu pasiruošimu. Bendravimas reiškėsi vieninga mokslinio darbo dvasia ir vieningu pasiryžimu šį bendravimą paversti nuolatiniams organizuotais ryšiais akademijos ar mokslo draugijos vardu.

Lietuviškos vienybės ir mokslinės kultūros demonstracija čia buvo gal didesnė nei kultūros ar jaunimo kongresai. Laimėta nauja pakopa aukštyn.

Laimėjimu tenka laikyti ir ateitininkų savaitgalio kursų Putname. Kursai žymėtinai čia jau dėl to, kad juose kitokia dvasia nei šiaip jaunimo suvažiavimuose. Tos dvasios pagrindė žymė — konkretus darbingumas, apkraujant kiekvieną kursų dalyvį uždaviniais, kurie priverčia kiekvieną individualiai pasitempti ieškant sprendimo. Kiekvienas dalyvis pasijunta pastatytas, anot St. Šalkauskio, prieš "momento reikalus" ir juos turi spręsti pagal "principų reikalavimus". Sėkmingai padirbėjęs, kursų dalyvis nusiteikia kritiškai su tikti savosios aplinkos madin-gus reikišnius.

Porą metų praktikuojami toki kursai jau parodė aiškiai apčiuopiamus rezultatus. Juos lankę nustoja plaukė pasroviui su mase ir įsigyja iniciatyvos, visuomeninės dinamikos lenkti sau prieinamą gyvenimą pagal savo siekimus.

Šiuo keliu jaunimui grįžta pa-

naši dvasia, kokia prieš kapą metų sukūrė ateitininkų sąjūdį, turėjusį lietuvių tautai neįkainojamas pozityvias reikš-mės.

★
Pozityvus mėginimas buvo Vliko simpoziumas New Yorko Lietuvos laisvės klausimais. Mėginimo rezultatai vertinami nevienodai. Vienus patenkino pati iniciatyva klausimus atnaujinti. Kitų nepatenkino negalėjimas klausimų išdiskutuoti visu konkretumu ir atvirumu.

Jei tai bus laikyta nesėkme, tai jos svarbiausia priežastis greičiausiai bus buvęs svarsty-mo metodas. Metodo atžvilgiu politikos reikalavimų vadovaujan-tieji dažnai atsiduria prieš dve-jopą pasirinkimą: pasirinkti rez-istencinę diskreciją, uždaru-mą, ar pasirinkti parlamentinę viešumą, atvirumą. Šiame krašte gyvenant sunku atsispir-ti pagundai visus klausimus svarstyti viešumoje. Viešu svarsty-mo laimimas įspūdis, kad veikiama. Bet laisvinimo darbai ne visi priklauso vieša-jai sričiai. Panašiai kaip karo metu karinės strategijos rei-kaikai. O laisvės reikalai ir da-bar didele dalim tebėra "ka-ro" pobūdžio. Opieji klausimai reikalingi rezistencinio uždaru-mo. Tiesa, tokis uždarumas ne-duoda reklamos. Bet jo veiks-los rezultatus jis duoda veiks-mingesnius.

Kol tai nebus suprasta, lais-vinimo klausimais bus prikai-bėta daug bendrų žodžių, bet nuveikta bus ne tiek daug.

Dėl metodo net ir politinės diskusijos galėtų pasimokyti iš anų kursų, kuriuos sėkmingai ėmė rengti ateitininkai. Tokių kursų uždarumas, įgalinąs kal-bėti atvirai, ir konkretumas, imdamasis atskirų klausimų sprendimo, galėtų būti sėkmin-gas net ir politinio švietimo, švietimosi, laisvės kelių ieškoji-mo diskusijom.

Jungtinio Finansų komiteto apyskaita

1968 metai buvo pavadinti laisvės kovos metais. Veiks-nių sutarimu buvo suorganizuo-tas Lietuvos Valstybės Atstata-mo Penkiasdešimties Metų Jungtinis Finansų Komitetas, kurio tikslas — telkti lėšas, kad tais laisvės kovos metais mūsų veiksniai finansiskai būtų pa-jėgesni reikštis kultūrinėje ir politinėje srityje. Jungtinis Ko-mitetas pradėjo darbą 1967, baigė — tik šiais metais. Visuomenės žiniai skelbia šią apy-skaitą:

Pajamos: aukos iš organiza-cijų ir pavienių asmenų JA V-bėse — 30,331.41 dol.; iš Vli-ko atstovybės Venecueloje — 95 dol.; iš LB Naujojoje Zelan-dijoje — 130.79 dol.; iš JF K-to Kanadoje — 1,034.50 Kanados dolerių arba 956.91 JAV dol. Viso aukų gauta — 31,514.11 dol.

Išlaidos: Komitetas pervedė 11,525 dol. per Tautos Fondą — 7,525 dol.; išmokėjo Lietuvii

Bendruomenei: LB pasaulio kongresui rengti komitetui — 6,800 dol., L. B. siųstiem me-nininkam į Pietų Ameriką — 2,500 dol., JAV LB centro val-dybai — 3,225; viso — 12,525 dol.; vajuos medžiagos spausdi-nimui — 3,220.01 dol.; daili-ninkui už projektus — 200 dol.; pašto išlaidom — 468.18 dol.; paveikslų laimėjimų pra-vedimui — 226.26 dol.; pa-veikslų įreminimam — 98.17 dol.; laikraščiam už skelbimus — 523.65 dol.; radijo valan-dėlėm už skelbimus — 300.30 dol.; kelionės išlaidom — lėk-tuvo bilietam į Clevelandą, De-troitą ir Chicagoją vajuos organi-zavimo reikalui — 213 dol.; banko išlaidom — 14.54 dol., reikalų vedėjui atlyginti — 1200 dol. Viso išmokėta — 31,514.11 dol.

Jungtinis Finansų Komite-tas, norėdamas įjungti į lėšų telkimą ir tuos lietuvius, ku-

rie ekonomiškai mažiau pajė-gūs, suprojektavo penkis leidi-nius, būtent: 1) užkliaja automo-bilio atramai — "Communist Russia get out from Lithua-nia", 2) ant automobilio lango klijuotina Lietuvos kontūrinį žemėlapi su įrašu "50th An-niversary of the Lithuanian In-dependence 1918-1968", 3) su tokiu pat įrašu vokus, 4) su panašiu įrašu pašto ženko im-itaciją ir 5) bilietų knygutės trisdešimčiai dailininkų paveikslų laimėti. Šie leidiniai buvo išsiuntinėti LB apylinkėm bei specialiem komitetam, kad pla-tintų už nustatytą labai žemą kainą. Vienur uoliau, kitur menkiausiai leidiniai buvo pla-tinami. Iš visų leidinių laimėji-mų knygutės davė daugiausia pajamų, būtent — už išplatint-as knygutės gauta 7,380 dol.

Žemiau paduodamų vietovių atsiųstos atskaitymo sumos rodo, kaip atskirose Lietuvių Bendruomenės apylinkėse buvo

talkinama JF Komitetui, bū-tent:

Phoenix, Arizona, apylinkė — 254 dol.
Los Angeles, Calif., apylin-kė — 100 dol.
Colorado apylinkė — 35.50 dol.

Connecticut valstijoje: New Britain apylinkė — 53.50 dol.; Bridgeport — 50 dol.; Darien-Stamford — 24 dol.; Hartford — 1,277.56 dol.; New Haven — 307.41 dol.; New London — 203.50 dol.; Marijos Nekalto Prasiidėjimo vienuolyno seselės, Putnam — 157 dol.; Water-burio "Spaudos" kioskas — 10 dol.; Waterbury apylinkė — 23 dol.

Viso Connecticut valstijoje — 2,105.97 dol.

Floridos valstijoje: Aukšinio Trikampio, Tampa apylinkė — 40 dol.; Lakeworth lietuviai per kun. A. Senkų — 57 dol.

Viso Floridos valstijoje — 97 dol.

Illinois valstijoje: Aurora apy-linkė — 120.28 dol.; Bridge-port — 275 dol.; Brighton Park — 1,072 dol.; centrinė a-pylinkė Chicagoje — 16 dol.; Cicero — 269 dol.; Gage Park — 260.25 dol.; Marquette Pk. — 932.50 dol.; Melrose Park — 38 dol.; East St. Louis — 120.50 dol.; Roseland — 101.10 dol.; Rockford — 25 dol.; Lemont — 9.50 dol.; Chicagos LB apylinkės ir L.V.A. 50 me-tų sukakties finansų k-tas — 133 dol.; Waukegan apylinkė — 200 dol.; Lietuvių Vetera-nų S-gos Ramovė — 25 dol.; "Draugo" tarnautojai — 76 dol.

Viso Illinois valstijoje — 3,673.13 dol.

Indianos valstijoje: Beverly Shores Amerikos Lietuvių Klub-as — 99 dol.; East Chicago apylinkė — 344.20 dol.

Viso Indianos valstijoje — 443.20 dol.

Marylando valstijoje: Baltimo-rės L.V.A. 50 metų sukakties finansų komitetas — 861 dol.

Massachusetts valstijoje — Bostono apylinkė — 731.99 dol.; Brocktono lietuviai per kun. V. Valkavičių — 16 dol.; Brocktono lietuviai per kun. V. Valkavičių — 16 dol.; Law-rence apylinkė — 29 dol.; Wor-cesterio lietuvių organizacijų taryba ir jungt. finansų komi-tetas — 914.86 dol.

Viso Massachusetts valstijoje — 1,691.85 dol.

Michigano valstijoje: Detroito jubiliejinii metų finansų komi-tetas — 4,282.39 dol.; LB Grand Rapids apylinkė — 686.60 dol.

Viso Michigano valstijoje — 4,968.99 dol.

New Jersey valstijoje: Elizabeth apylinkė — 784.63 dol.; Jersey City — 5 dol.; Kearny Harrison — 70 dol.; Linden — 71 dol.; New Jer-sey Lietuvių Taryba Newark — 1,041.50 dol.; Paterson apy-linkė — 1,005 dol.; Pietų New Jersey apylinkė — 53 dol.; Lietuvos Atsiminimų radijas, dr. J. Stukas — 58 dol.

Viso New Jersey valstijoje — 3,088.13 dol.

New Yorko valstijoje: New Yorko I apylinkė — 35 dol.; Queens apylinkė — 524 dol.; Maspetho apylinkė — 500 dol.; Woodhaveno apylinkė — 197.64 dol.; Manhattan-Bronx apylinkė — 115 dol.; New Yorko apygarda — 106.60 dol.; Balso centras — 23 dol.; Lie-tuvių R. Katalikų Federacijos New Yorko ir New Jersey ap-skritis — 525 dol.; New Yorko Amerikos Lietuvių Taryba — 850 dol.; L.M.K.F. New Yorko klubas — 138 dol.; lie-tuviai pranciškonai Brooklyne — 70 dol.; "Ramovės" knygnas Woodhavene — 47 dol.; "Ai-dų" knygnas Woodhavene — 20 dol.; Great Neck apylinkė — 1,030.52 dol.; Lietuvos 50 metų jubiliejaus komitetas Am-sterdame — 25 dol.; Buffalo Lietuvių Klubas — 137.75 dol.; Rochesterio apylinkė — 39.50 dol.; Schenectady lie-tuviai per kun. A. Petraitį — 14 dol.; Albany lietuviai per kun. M. Čyva — 55 dol.

Viso New Yorko valstijoje — 4,453.01 dol.

Cleveland, Ohio, jungtinis fi-nansų k-tas — 1,500 dol.; Omaha, Nebraska, lietuvių komitetas — 317.77 dol.

Pennsylvanijos valstijoje: Phi-ladelphijos apylinkė — 1,080.50 dol.; Šiaurės Rytų Pennsylvanijos apylinkė — 100 dol.; Easton, Pa., lietuviai per kun. A. Baboną — 170 dol.

Viso Pennsylvanijos valstijoje — 1,350.50 dol.

Kermit, Texas, lietuviai per kun. J. Burkų — 30 dol.

Wisconsin valstijoje: Racine-Wisconsin apylinkė — 62 dol.; Racine-Kenosha — 61 dol.

Viso Wisconsin valstijoje — 123 dol.
Seattle, Wash., apylinkė — 28 dol.

N. Zelandijos apylinkė — 130.79 dol.

Vliko atstovybė Venecueloj — 95 dol.

Kanados Jungtinis Finansų Komitetas — 956.91 JAV dol.
Centro JF Komitetas betar-piai surinko iš pavienių asme-nų už laimėjamų bilietus ir ki-tokią medžiagą bei aukų — 5,210.36 dol.

Viso aukų surinkta — 31,514.11 dol.

Kanados Jungtinis Finansų Komitetas viso surinko Kana-doje 11,071.65 Kanados dolo-riais. Iš surinktų pinigų Kana-dos JFK atsuntė JAV Jungti-niam Finansų Komitetui 1,034.50 Kanados dol. ir Taut-os Fondui New Yorko 1,300 Kanados dol. Likusią sumą, ap-mokėjus išlaidas, paskirstė tarp Kanados LB-nės ir Tautos Fon-do atstovybės Kanadoje.

Visiem talkinusiems Jungti-nis Finansų komitetas nuoširdžiai dėkoja. Lygus dėkui ir organizacijom bei asmenim, kurie ir mažesne suma prisidėjo prie užsibrėžto bei veiksnii pa-vesto Jungtinio Finansų Komiteto darbo.

(Bus daugiau) Jungtinis Finansų Komitetas

Trys muzikai, kurie koncertuoja šį savaitgalį. Izidorius Vasyliūnas (k.) ir jo sūnus pianistas Vytenis, koncertuoja gruodžio 6 Jordhan Hall Bostone, gi kun. V. Valkavičius (d.) ir su tuo pačiu pianistu Vyteniu Vasyliūnu koncertuoja gruodžio 7 Persekiojamos Bažnyčios koncerte Elderts K. Lane mokyklos salėje Brooklyne. Koncertą rengia moterų kultūros draugija ir Liet. Religinė šalpa.

VAIZGANTAS

ŽEMAIČIŲ ROBINZONAS

(8)
Aš benamis, o visą amžių nepakamarninkausi ir nesipyksi su šeimininkais dėl prapuoli-mų, kaip aš pernai dariau.

— Tai veškiva bobas abudu kartu, dar šį, nors vėlybą ru-denį: ša į trobą, tu į trobelę.

— Į kurią trobelę? — atsi-klause Ontė, lyg neprigrūdėda-mas.

— Į tą, kurią pasistatysime galūlaukėje. Klausyk, Onte: už gyvus pinigus dirbdamas, tu niekados savo lizdo nesusisku-si. Aš ir sumaniau tau paversti bent 5 dešimt. lauko, pastatyti viežlybą trobelę — kumetyną ir tvartelį su klėtele, visa po vienu stogu, tai labai patogiu; ir tave ten, trobelėje, ne tvar-telyje, nebijo! įgyvendinti su kuria Vone. Ašvienis būtų ben-dras, padargas bendras, ganyk-la bendra, darbas bendras, nuo-daiko, o krescenciya skyrium: grūdai ir šiaudai. Laikykis kar-vių, prielaidų ir misk sau su žmona iš savo krosnies, kad prie vienos plytos dvi bobos

nesivaidytų. Vadinas, būkite man kumetininkai, ordinarinin-kai, pusininkai ar kaip ten tiks pasivadinti. Geriausia — Antanas, nebe Ontė, Kaniavų gaspa-doriūs. Būti savarankus suvar-toti, o neatsakingas už jokius ūkio nuostolius, kurių tiek daug esti.

— Kaip tu... tamsta, ponas Vincentai, visa tai sugalvojai? — nudžiugo Ontė ir kone puo-lė jam rankos bučiuoti.

— Taip daro grasas Zubo-vas. Aš ten kaimynau, tai prisiziūrėjau ir patyriau, kad taip sutvarkyti kumečiai esti la-biau patenkinti, prie vietos la-biau prisirišę ir ūkininkui dir-ba tiek pat atsidėję, kaip ir sau, nes ne visa žino, kur ma-no, kur tavo. Taip ir cicilikams labiau patinka, kai darbo ant-rininkai esti savarankūs.

— Bepiga, kad esi gerai raš-tingas—visa kuo geriausiai at-rokuoji, kuo išmintingiausiai sutvarkai. Sąlygos geros, ką ir besakyti. Nerčiuos iš kalio, kad abejiem būtų daugiau pel-

no, o mažiau pragaišties der-liuje ir pekuje.

Dabar stovėjo prieš kits ki-tą du jaunikius, tvirtai pasiry-žusiu sudaryti šeimas ir gyventi padoriai, kaip gyvena tik iš savo rankų darbo, o ne iš sukčiavimo.

Vinco veidelis, nors žiemos vėjų supūstas, tebešvietė raus-vu baltumu; tai labai derėjo juodiems kuo gausiai pažėlu-šioms uosteliams. Visas lieknas jo pastamentas tebebuvo liau-nas, nenusipenėjęs, sunkiu dar-bu dar nesustingintas, itin gra-žiai laisvėje išaugintas. Visa tai Ontei labai patiko; Vincas ro-dės jam lyg dvaro ponaitis ir jo, vargšo bežemio, siela tebe-silenkė poniškumui.

Paties stipruolio Ontės vei-das nebuvo toks skaiustus, toks rausvas. Ir negalėjo būti. Jo motina buvo neturtė, karvės neturėjo, temaitino jį savo pie-nu, o ir jai pačiai tiek beras-davos. Baltuma ėmė naikino pa-vasariški ir vasariški vėjai ir saulė, pūtė deginę jį kas mie-la dienele nuo saulės patekė-jimo iki pat užsileidimo, nuo lopšio iki pat šių metų. O kad buvo sveiku sveikiausiu tėvu, tai vis dėlto išaugo žaliukas, sakytumėi, sportiškaai išlavin-tas nariais ir raumenimis, nors Herkulesą iš jo lipdyt. Iš ku-rios pusės pažūrėsi, visa rami-no, kad esama kuo pasikliauti: kai atsistos nepastums; kai nu-

tvers, nebeištrūksi; kai suspaus glėby, tik viauktelėsi.

Kaip visi labai stiprūs ir il-gi žmonės, Ontė buvo labai ra-mus ir taikus. Savo kumščio jis dar nebuvo nuleidęs nė ant ko, nors kilojo jį dažnai. Susigynęs su jaunikiams, baisiai smarka-vo (su savo amžininkais jis nie-kados ramiai nesikalbėjo); pa-baigoje rodė savo kumštį pla-dės didumo ir grasė ištašky-sias, kad nė šlapia neliktų, o niekada nieko neužgavo. Kad būt ką užgavęs, gal ir iš tikro būtų atsitikus nelaimė. Tai jau-žiai laisvėje išaugintas. Visa tai Ontei labai patiko; Vincas ro-dės jam lyg dvaro ponaitis ir jo, vargšo bežemio, siela tebe-silenkė poniškumui.

Nemušė nė ašvienio, kuriuo dirbo, nors žiauriai šiurkščiai jį tuzakoj. Kad pagriebs už atvarslių ar už apynasrių, kad temptelės, tai, rodos, žandą arklui nulaus, o arklys nė ne-krust. Reiškia, kankintojas žiau-ravo tik iki tol, kada jau pra-deda skaudėti.

Miško darbų seneliai Vaurūs nematė, tik apie juos iš savo kaimynų girdėjo. Bet kai sušilo ir trobos ėmė dygti kaip didė-li kurmarausiai, jie buvo nuo-latiniai darbų pristovai. Ateis praplenkė po pusryčių ir bus iki pietų. Arba ateis popiet ir išbus ilgas valandas iki vaka-ro, kada darbininkai ims skirs-

tytis. Kai orai leido, pamiršda-vo net raką valgyti. Sėdinėjo ant ronų, vaikštinėjo aplinkui ir nuo vienos statybos iki ki-tos, ir džiaugęs jų augimu. Nu-simanė lyg trobos buvo buvu-sios iš jų įmančios medžiagos. Augo kaip jų pačių sielos, jei nė kūno, gemalas.

Seneliams malonu buvo, kai mūrininkai pamatė aukštus pa-matus iš lygių akmenų ir bal-tus kalkių. Iš jų galėjo jau nu-matyti, kokia bebus išdidi gy-venamoji troba, kai jos asla taip aukštai pakilus. Jų troba turėjo erdva, bet žema. Pamato veik neturėjo; pirmas vainikas gulėjo ant žemės; po juo te-buvo po vieną akmenį, dėl to puvo, o lubas geras vyras sa-vo galva siekė ar žagrę statant savo kojoms. Dėl to ir buvo juokaujama vakaruojant:

— Kuri dabar, mergelės, ko-jomis lubas pasieksite?

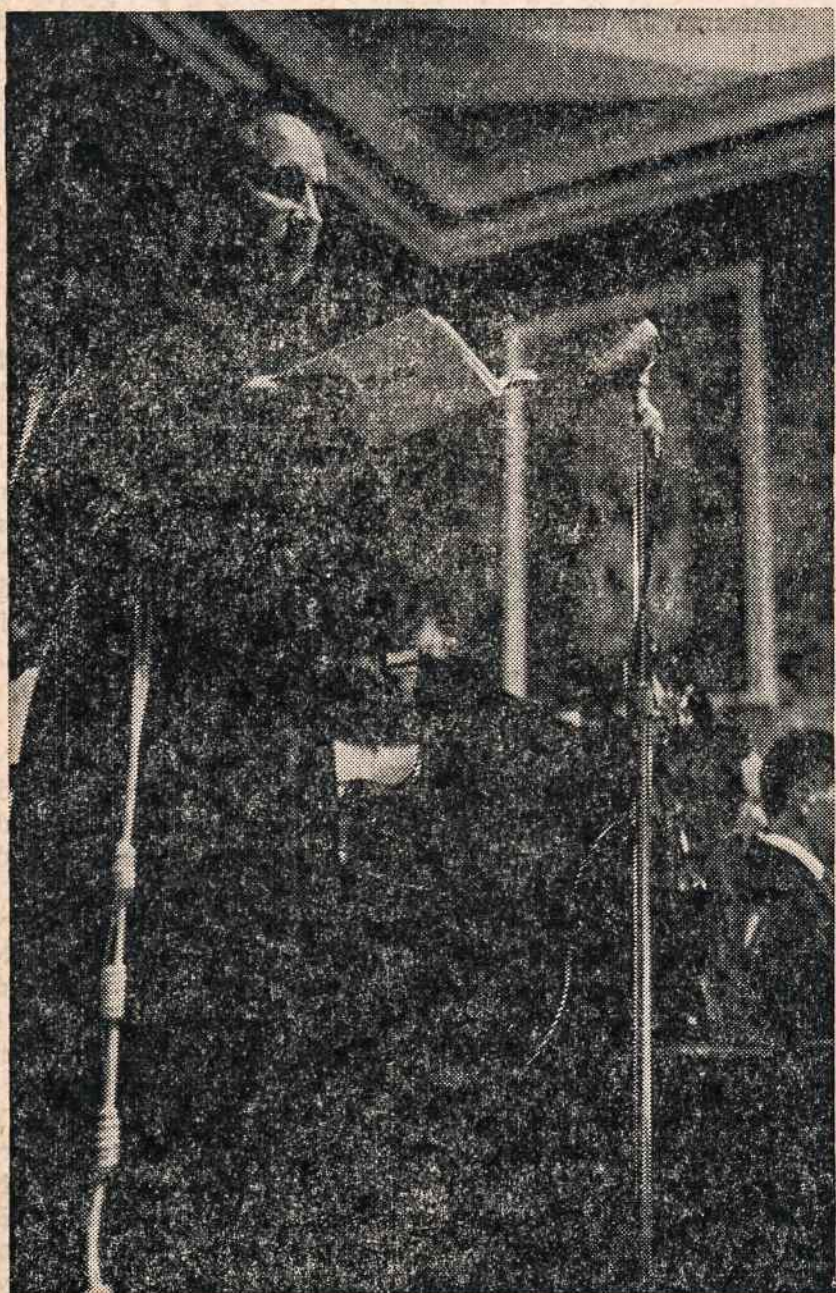
Kavalerija žvengė patenkinta, o kuri žinanti šposa, neti-kėtai atsiliepdavo:

— Aš... Ir visiems nusi-gandus, kėlės tai padaryti: ėmė suolelį ir jo kojom bastelėjo į lubas.

— Kytariai... — kalbėjo bloznai nusivylę.

Visą kaimą ir apylinkę Kani-avos užtiesta troba ir ypač reja stebino ir jie tyčia davė vingį, užeidami pasižiūrėti, kaip vainikas ant vainiko gula. Se-neliai Vaurūs būtų galėję su-

L. Andriekus - naujoje poetinėje rolėje

Tėv. Leonardas Andriekus skaito savo eiles literatūros vakare vienuolyio bibliotekoje Kennebunkporte, Maine.

LEONARDAS ANDRIEKUS

Savo karalienei

Atmink naktis

Sapnų pily,
Žvaigždės,
Atklydusias į ežerą.

Visa pils ant Dievo klystžvakių išsėjos,
Tik mes ilgėjome vėluojančio sūnaus
Iš pustūstės

Žvaigždžių buveinė.

Bangos atodūsy,

Svendryno kuždesy
Girdėjome sūnaus žingsnius,
Ir užkvietėm žvaigždės giedot lopšinių,
Kai tik įsiai,
Aušrinės vedamas,
Nužengs sidabro lopšinė.

Bet jis nenužengė,

Sapnai užduso,
Pilis įpuolė liūdesin —
Mes, be vilties žiūrėdami į margą dangų,
Kas naktį kaltinom aušrinę,
Kam ji praganė
Vieną klystžvakę.

NELĖ MAZALAITĖ

BALADĖS APIE TAIKĄ

ISTRAUKOS IŠ KNYGOS DEŠIMTOJI MUZA

KOTAS

Pasikalbėjimas telefonu buvo labai trumpas.

— Ateik į centrą, — įsakė balsas, — atėik pasirošęs, jei reikės ir toliau keliauti, atėik su uniforma.

Balsas net nelaukė atsakymo — jis žinojo, kad nebus jokių atsikalbinėjimų, kad šaukiamasis ateis tada ir taip kaip lieptas.

Jis atėjo.

Centre judėjimas buvo toks, jog aiškiai rodė tikslų pasirošimą kovai, atvykėlis buvo pagautas nuotaikos, jis norėjo pašokti, palypėti aukštyn ir prabilti, nutvilkyti visus, kaip žarijomis savo žodžiais — tačiau jam nebuvo aišku apie ką reikėtų kalbėti: jis dar nežinojo sušaukimo tikslo. Jis tikėtai žvalgėsi ir pamažu pradėjo pavydėti jaunystės, ir ilgų plaukų ir įdomių barzdų — ūmai jis pasijuto menkas ir nepastebi-

mas.

Tačiau jis nebuvo užmirštas — tas, kurs buvo pakvietęs jį, atsirado, ir atvykėlis keistai suabejojo: kaip yra, kad prie kiekvieno susitikimo anas atrodo vis kitaip — bet ir visada pažįstamas. Savo širdyje jį buvo pavadinęs mokytoju — nes argi nevedė jis minias, ar neklausė jo, ar nebuvo jo balsas nusveriamas, kad ir didžiausioje žmonių krūvoje?

— O, — tarė tas, vadinamas mokytoju, — aš užmiršau pridėti, kad norėjau pilnos uniformos — juk sutana daro didesni išpūdį. Dar kiek palaukus, manau, jau pradėsime išleisti demonstracijas kunigus su liturginiais apdarais — ir iš pasokos važiuos maži sunkvežimiai su duonos kepalais ir šventąją vorka, taip, tas ateis, bet dabar dar gali nubaidyti vieną kitą balių atsilikusią dvasią.

— Koks mūsų tikslas šiandien? — klausia kunigas, ir jam atsako jo mokytojas.

— Man patinka, kad jūs nevargstate labai apsišviesti iš visų pusių, štai kodėl yra labai lengva nukreipti jus į teisingą kryptį: šiandieną žygiuosime už ugnį.

— Ar vėl susidegino mūsų brolis budistas? — klausia kunigas, ir jo mokytojas taria šaltai:

— Kas yra budistas? Koks žiaurus atsilikimas! Jei kalbu apie ugnį — tai reiškia, kad deginame karą, neteisingą karą, šio krašto žiaurumą, kad mušame būgnus, atsitraukimo ženklą — šitai yra tautos valia, tai turim pasakyti kiekvienam tau — jos pačios valia.

Kunigas tylėjo — jis buvo tautos dalis.

— Esi geras, — tarė jo mokytojas, — tiktai per tokius galime įvykdyti paskutinį tikslą. O, matau, kad tavo akyse yra klausimas — kokį tikslą. Nereikia galvoti — žinok, kad tavo pareiga, kad visų čia esančių uždavinys būti kotais — aš pasirūpinsiu, kad būtų kotai uždėta galva. Nebijok, plakato galva. Kaip nesupranti juoko!

ateina grėsmė kartotis. Tačiau senajam poetui virsti naujoju nėra lengva. Ypačiai intymiam lyrikui, kontempliuojančiam, sunku prisiimti priešingą rolę — virst herojišku, dramatišku poetu. Poetui, operavusiam vaiskiom trapiom vaizdų miniatiūrom, staiga reikia pereiti prie monumentalaus vaizdo, prie jėgų, kurios reikalauja herojiška dramatiška rolė.

Monologas savo esme artėja į retoriką. Tarp retorinių priemonių, kuriom operuoja L. Andriekus, labiausiai dėmesį patraukia strofos konstrukcijos būdas. Strofa laisvo eilavimo, laisvo eilučių skaičiaus, laisvo eilučių ilgio, bet geriausių eilėraščių strofoje esti du retoriniai periodai, pirmas trumpesnis su kilimu ir slūgimu, antras ilgesnis tokio pat charakterio. Abudu jungia švelnus rimas ar bent asonansas. Ta muzikinė frazė ir yra čia įdomiausia.

Blankesnė vaizdinė pusė. Dažnai poetas turi tenkintis konvencionaliais epitetais: karališka didybė, begalinė urna, eiklusis žirgas, išdidūs bokštai, karališka puikybė, atkaklus priešgina, klajūnas vėjas, atšiauri naktis. Kad išsiveržtų iš publicistinės grėsmės, poetas Vytauto kalbai kolorito mėgėna duoti naujadarais, sudurtiniais žodžiais — šventgirės, naktovidžiai, šviesžemės, mirtnešos, žvėrbalsis, beržlapiai, šventdvasė, siaubmedžiai, klystžvakės, liūnzvakės, tieskalba, šviesnaktė, baltkalniai, ...

Ne visi eilėraščiai lygios poetinės jėgos. Tarp jų, kurie skaitytą labiausiai pagauna, tekėtų žymėti — Pas svetimus, Po Jogailos vedybų, Lenkams I, Zemaitijai II, Motinai I, II, Savo karalienei, II, III. Gal tai bus tie eilėraščiai, kurie savo lyrika artėina ankstesnei kūrybai.

Tur būt, nebus prasilenkta su tikrove spėjant, kad naujoje rolėje poeto raida gali būti panaši kaip ankstesnėje poezijoje, kuri stipriausiai pražydo su antrąja knyga.

Andriekaus visos knygos — puošnios — tai T. Valiaus darbas. Šioje knygoje abstraktinės iliustracijos, didelės, per visą puslapį, daro išpūdį nerimo, dramatiško, susiderinančio su poezijos nuotaika.

(Leonardas Andriekus, Po Dievo antspaudais, Vytauto Didžiojo gados, Iliustravo Telesforas Valius, išleido Pranciškonai, New Yorkas, 1969, 106 pusl.).

Aš mėgstu juoktis, o, kaip aš mėgstu — ir yra tiek daug progų, kad galima perplyšti, kaip pasakoje zuikio lūpa. Atsimeni piligrimų nakties kelionę neseniai? Ir varpus? Kaip nuostabu, kad jie padeda, patys padeda, kad varpai nustos žado amžinai, kad žvakės niekuomet nebedegs ties bažnyčiomis nei viduje. Štai kur tikrasis juokas! Ar girdėjai kaip vyskupas išaiškino, kad niekas nepalies Vietname tikinčiųjų, kai jie vėl bus po raudonu kalnu? Pasaulio opinija sulaukys valdančiųjų komunistų ranką — jie taps švelnūs ir geri — taip, koks kilnus pasitikėjimas žmonėmis, kokia puiki psichologija. Ir jis labai gerai atrodo TV. Ir aš turėjau linksmą vakarą.

Suėjimas virė kaip verpetas, spalvomis, plaukuotomis galvomis, plakatais, kunigas vėl buvo paliktas vienas, ir jis bijojo, kad nebūtų užmirštas, nes štai jau prasidėjo žygiuotė, ir jam nebuvo pasakyta kur ji bus nusukta, ir atrodė, jog galimas dalykas reikės keliauti — žodžiai apie traukinius ir autobusus skraidė, kaip balandžiai tarp minios — o jis buvo be uždavinio.

Mokslininkų simpoziume Chicagoje iš k. į d. dr. J. Girnius, V. Trumpa ir dr. K. Ostrauskas.

Nuotr. Z. Degučio

PROF. DR. A. LIŪIMA LANKOSI AMERIKOJE

L. K. Mokslo Akademijos pirmininkas prof. dr. A. Liūima, S. J., lapkričio 25 atskrido į Chicago dalyvauti Lietuvių Mokslininkų suvažiavime. Jis yra suvažiavimo rengėjų pakviestas garbės svečiu dalyvauti Mokslo ir kūrybos simpoziume. Prof. dr. A. Liūima jau daugelį metų profesoriauja Sv. Grigaliaus popiežiškame universitete Romoje, yra parašęs kelis mokslinius veikalus, nuo 1960 vadovauja L. K. Mokslo Akademijai ir yra redaktorius jos stambiųjų leidinių: Suvažiavimo Darbų III-VII tomų ir Metraščių I-V tomų. Gavęs trumpas atostogas, jis išsirengė kelionėn ir lapkričio 25 TWA linijos lėktuvu išskrido iš Romos ir tos pačios dienos vakare pasiekė Chicago. Apsistojo pas Tėvus Jėzuitus (2345 W. 56th St., Chicago, Ill.). Tuoj po Mokslo ir kūrybos simpoziumo jis keliaus į Kanadą, Toronte susitikus su dr. J. Sungaila, L.K.M. Akademijos Toronte židinio pirmininku, ir apgars VIII-jo Akademijos suvažiavimo, įvyksiančio 1970 rug-

Ne, jo mokytojas neapleido jo — štai vėl priėjo ir ne tušiomis rankomis — ant kaklo jam užkabino grandinę, o prie jos buvo pritaisytas taikos kryžius.

Kodėl atkaklieji, atsilikusieji vadina tai sulaužytu kryžium? — sako jo mokytojas, — bet jis tinka tau. Iš viso tu labai deriniesi prie kilnios eisenos — žilas ir apilplikęs, rimtas kunigas, ne koks vos išsiritęs iš seminarijos — taip, labai geras kotas. Ar moki gerai We shall overcome? — pagaliau ne taip svarbu kaip šauksti, tiktai kad garsiai, ir kad svyruotum į taktą. Beje, kokios mažos mažumos teologas neseniai rašė, kad tai taikos ir tiesos ilgesio giesmė, — jeigu labai norėsi juoktis, prisimink tai. Taip, jūs suteikiate man linksmų valandų — jūs, žmonės.

Jis įbruko į kunigo rankas po lazda su plakatu, ir į aptriušusią plaukų surogą įkišo baltą gelę — ir paplojo per nugarą.

Tik nenusimink, yra ir daugiau nejaunų — o kad būtų nešesnės kojos, iš abiejų pusių duosiu tau eisenoje po vienuolę. Po jauną. Juodą ir baltą. Tik neš aukštai iškęles plakatus, nenuleisk, kad ir imtų pavargti rankos — žinok, kad tu neši teisybės ugnį.

Su didžiausia pagarba kunigas pažvelgė į jam itikėtą naštą — viename plakate buvo užrašyta:

“Nekaltas Šiaurės Vietnamo kareivių kraujas tegu krenta ant mūsų krašto žmonių ir jų vaikų vaikų.”

Ir antrame: “Shalom!”

LAPKRIČIO MĖNESIO AIDAI

Straipsniai: S. Petrikonis — moji lietuviška iliustruota knyga vaikams; J. Vaišnora, MIC — Bažnyčia, kuriai “priestartaujama”; Recenzijos: Pr. Pauliukonis — Lietuva 700 metų sukūriuse; Stasys Barzdukas — Dr. Pr. Skardžiaus “Lietuvių kalbos kirčiavimas”;

Viršelio 1 psl. — Adomas Galdikas: Audra rimsta, 4 psl. — Alfonsas Dargis: Kompozicija nr. 208 (aliejus, 1969). Sis numeris iliustruotas N. Vedygės-Palubinskienės grafikos, Vlado Vaičiaičio tapybos ir Prano Gasprančio skulptūros darbų nuotraukomis.

Aidus leidžia lietuviai pranciškonai; redaguoja dr. Juozas Girnius, 27 Juliette St., Boston, Mass. 02122; administruoja T. Benvenutas Ramanauskas, O.F.M., 680 Bushwick Av., Brooklyn, N. Y. 11221.

PRISIMINTAS KOMPOZITORIUS ALEKSANDRAS KAČANAUSKAS

Lapkričio 16, sekmadienį, prisiminta kompozitoriaus Aleksandro Kačanausko mirties dešimties metų sukaktis. Ta proga 5 val. Brooklyno Apreiškimo parapijos bažnyčioje buvo mišias, kurias koncebravo: kunigas J. Pakalniškis, kun. V. Pikturna ir kun. A. Račauskas. Ceremonijų meisteriu buvo kun. Pr. Geiščiūnas. Mišiose dalyvavo ir parapijos klebonas kun. J. Aleksišius.

Parapijos choras, diriguojamas Algirdo Kačanausko, pagiedojo išsitasas kun. Gedimino Sukio Taikos Karalienės garbei sukurtas mišias. Taip pat choras giedojo Aleksandro Kačanausko Maldą už tėvyne. Mišių metu solistai giedojo Aleksandro Kačanausko kūrinius. Louise Senken pagiedojo Stiprybės šaltinį, Liudas Stukas — Už klystančius žmones. Po mišių parapijos žemutinėje salėje buvo surengtos vaishes, kuriose dalyvavo apie 40 žmonių. Vaišes surengė kompozitoriaus sūnus Algirdas Kačanauskas. Vaisių metu kalbą pasakė muzikas Mykolas Cibas, apibūdinamas Aleksandrą Kačanauską ir jo kūrybą.

Kompozitorius Aleksandras Kačanauskas savo darbo kambarėje

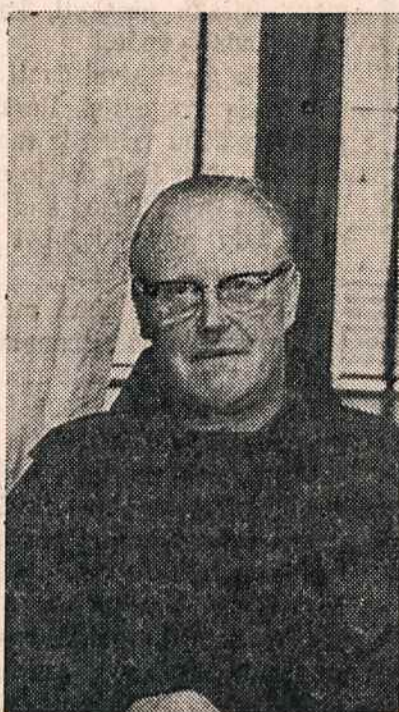
Pranciškonų sukaktis Bridgevilleje

Prieš 20 metų Bridgeville, Pa., Sv. Antano parapijos klebonui kun. A. Jurgutiui dėl nusilpusios sveikatos negalint eiti klebono pareigų, lietuvių parapija atsidūrė pavojuje. Ji buvo mažytė ir paskendus jau galvojo ją prijungti prie vietinės Bridgevilles parapijos. Tai patyrę susipratę lietuviai sujudo ir tarėsi su Pittsburgho Sv. Kazimiero parapijos klebonu kun. M. Kazėnu, kaip gėbėti parapiją. Jie pasiūkė pagalbon ir tuometinį Lietuvos pranciškonų provincijolą tėv. Justiną Vaškį.

Po ilgesnių svarstymų buvo prieita išvados, kad kun. A. Jurgutis paliktų klebono pareigose ir paprašytų pranciškonus jį pavaduoti. Gi vyskupui leidas, pranciškonai su parapičiais stengsis gėbėti parapiją iš skolų. Vyskupas su šiuo planu sutiko ir 1949 lapkričio 14 keturi tėvai pranciškonai ir vienas broliukas atvyko į Bridgeville. Tai buvo tėv. Pranciškus Giedgaudas — atostogaujantis klebono pavaduotojas, tėv. Barnabas Mikalauskas — Pittsburghe ėjusiu "Lietuvių Žinių" redaktorius ir tėv. Aleksandras Žiubrys — studentas. Šie paskutinieji du jau kurį laiką gyveno sv. Kazimiero klebonijoje Pittsburghe. Tėv. Viktoras Gidžiūnas turėjo būti susidariusios vienuolinės šeimos viršininkas.

Parapičiams bažnyčioje lapkričio 20 pranciškonus pristatė pats provincijolas, tėv. Justinas Vaškys. Pamatė tokį pulką pranciškonų, parapičiai lyg ir nuogastavo. "Neišlaikėme vieno kunigo, o dabar atvyko keturi". Iš tikro, jiems tereikėjo išlaikyti tik vieną klebono pareigą einantį kunigą, kiti pragyveno iš savo darbo už parapijos ribų. Parapičiai tačiau ėmėsi darbo, daugiau pradėjo aukoti, ruošė įvairius parengimus, kortų vakarus, loterijas, piknikus, kurie davė papildomų pajamų ne tik parapijai išlaikyti, bet ir skoloms mokėti. Jau pirmasis klebonas tėv. Pranciškus Giedgaudas, kuris klebono pareigas ėjo gana trumpai (1949.XI.14-1951.V.15), ne tik apsitvarkė einamuosius reikalus, pataisė bažnyčios šildymą ir langus, nauju stogu uždengė bažnyčią, bet pradėjo mokėti ir skolas.

Kiti tėvai važinėjo su misijomis ir patarnavimais į lietuvių ir kitataučių parapijas. Tėvas B. Mikalauskas ir toliau redagavo "Lietuvių Žinias", dalyvavo Pittsburgho lietuvių kolonijos gyvenime, buvo daugelio organizacijų, net ir Lietuvių Bendruomenės pirmininku. Su muziku J. Stankūnu suorganizavo stiprų iš tremties atvykusio jaunimo chorą. Tėv. Viktoras Gidžiūnas taip pat

Tėv. Aleksandras Žiubrys, O.F.M.

reikėsi visuomeninėje veikloje, rašė spaudoje, platino lietuviškus laikraščius, kartu su Pittsburgho Lietuvos Vyčiais atidarė Lietuvių Katalikų radijo valandą.

Bridgevillej pranciškonams begyvenant, pranciškonų veiklos barai plėtėsi ir kitur. Be anksčiau leidžiamo "Sv. Pranciškaus Varpelio" ir 1949 vasarą perimto Vokietijoje leidžiamo "Aidų" žurnalo, jiems buvo perleisti trys iki tol JAV katalikų leisti laikraščiai: "Lietuvių Žinios" Pittsburghe, "Darbininkas" Bostone ir "Amerika" Brooklyne. Visi trys buvo sujungti į vieną, du kartu suvaitėje išeinantį, "Darbininką", kuris buvo sumanytas leisti Brooklyne. Tam tikslui kuriant Brooklyno pranciškonų vienuolyną ir spaustuve, Bridgevilles viršininkas buvo paskirtas Brooklyno viršininku, o klebonas spaustuves vedėju.

Tada klebono pareigoms buvo paskirtas dabartinis klebonas tėv. Aleksandras Žiubrys. Tiesa, kun. A. Jurgutis iki mirties (mirė 1952) buvo klebonu, bet jokių pareigų nėjo ir į parapijos tvarkymą nesikišo. Tėvas A. Žiubrys, visuomet uolių ir darbščių parapičių remiamas, pastoviai mokėjo skolas, bažnyčioje įvedė centralinę šildymą, įtaisė naujus vargonus, atremontavo kleboniją, pastatė Fatimos šventovę ir erdvią parapijos salę. Šiandieną jis su parapičiais planuoja statyti naują bažnyčią, nes skolas senai išmokėtos ir statybos fonde jau turi apie 140,000 dol. Visa tai parodo ką gali padaryti maža parapija, kai ji susiklauso ir vieningai dirba.

Parapičiai savo kleboną ir bendrai pranciškonus nuoširdžiai myli ir gerbia. Dvidešimties metų bėgyje, bet jau minėtų, jų čia gyvena nemažai: tėv. Steponas Ropolas, tėv. Benvenutas Ramanauskas, tėv. Benediktas Bagdonas, tėv. Kęstutis

Butkevičius, tėv. Bonaventūra Zajančauskas (čia ir miręs), tėv. Norbertas Svambarys, tėv. Jonas Adomavičius, tėv. Klemensas Zalalis, tėv. Kazimieras Venslovas, br. Sebastijonas ir br. Kazimieras.

Savo laimėjimais pasidžiaugti ir anam prieš 20 metų pranciškonų atvykimui prisiminti, parapičiai su klebonu lapkričio 17 suruošė gražią šventę. Šventėje dalyvavo, mišias laikė ir pamokslą pasakė vysk. Vincentas M. Leonard. Jam asistavo tėv. V. Gidžiūnas ir tėv. B. Mikalauskas. Po pamaldų salėje buvo sukaktuvinis banketas su programa, vaišėmis ir kalbomis. Banketui pirmininkavo Domininkas Scacchitti. Parapijos choras padainavo kelias angliškąs ir lietuviškąs daineles. Po dainų sekė vaišės, o po jų kalbos. Pirmininkaujantis kelias sakinius nušvietė parapijos istoriją ir pranciškonų įnašą į jos gyvenimą. Pranciškonų provincijolas tėv. Leonardas Andriekus kiek ilgesnėje kalboje nušvietė Pittsburgho ir Bridgevilles reikšmę Lietuvos pranciškonų įsikūrimui Amerikoje. Vysk. V. M. Leonard savo kalboje pabrėžė, kad Bridgevilles sv. Antanas, pranciškonams perėmus parapiją, tapo stebuklingas, nes jis išgelbėjo parapiją nuo prazūties, išmokėjo dideles skolas ir apsaugojo bažnyčią, kad ji nebūtų nugriauta vedant didelį kelią (kelias turėjo eiti tiesiog per bažnyčią, bet klebonui prašant, buvo nukeltas toliau).

Kleb. tėv. Aleksandras Žiubrys padėjo parapičiams, kurie padėjo pasiekti jam virš minėtų laimėjimų ir už pagerbimą, suruošę parapičiams. Kalbėti buvo pakviestas ir buvęs kleb. tėv. Pranciškus, kuris pasidžiaugė parapijos laimėjimais. Sveikino dar ir tėv. Kazimieras Venslovas. Be jau minėtų pranciškonų, šventėje dalyvavo virš 20 apylinkės kunigų. Pamaldų metu bažnyčia buvo pilna tikinčiųjų, o salė vos besutalpino svečius.

Tai nepaprasta ir įspūdinga, anot vyskupo, sukaktis, nes tokias sukaktis nėra įprasta ruošti. Ji yra ne kas kitas, kaip tik spontaniškas krikščioniškos meilės pareiškimas savo dvasios vadams ir kartu pasidžiaugimas bendro darbo vaisiais. Tai pavyzdys, kur be propagandos vyksta nuoširdus ekumeninis bendravimas ir darbas.

T. V. Gidžiūnas, O.F.M.

— Operetė Consilium Facultatis spalio 25 pakartota Adelaidėje, o gruodžio 6 bus statoma Melbourne. Šią operetę į sceną iškėlė dainininkės G. Vasiliauskienės vadovaujamas vyrų oktetas Klajūnai.

Zymiąjam bibliografui A. Ružancovui pagerbti lapkričio 1 St. ir Irenos Balzekų namuose Chicagoje buvo surengtas pobūvis. Iš k. į d. — P. Veronika Petruilienė-Ružancovaitė, p. Ružancovienė—našlė, A. Petruilytė—velionies dukraitė ir K. Baltramaitis. Nuotr. J. Kasakalio

POBŪVIS BIBLIOGRAFUI A. RUŽANCOVUI PAGERBTI

Lapkričio 1 Balzeko lietuvių kultūros muziejus pagerbė a. Aleksandrą Ružancovą.

A. Ružancovas buvo gudų kilmės, bet nuoširdus lietuvių tautos bičiulis. Tai jis įrodė savo darbais.

Gimė 1893 rugpjūčio 12 Viazmoje. Baigęs ten gimnaziją, Maskvos universitete studijavo humanitarinius mokslus ir gerai susipažino su bibliografija. I-jo pasaulinio karo metu baigęs karo mokyklą, dalyvavo frontuose. Nuo 1919 iki 1940 tarnavo Lietuvos kariuomenėje. Buvo ugniagesių inspektoriumi ir centrinės kariuomenės bibliotekos viršininku. Turėjo pulkininko leitenanto laipsnį. Už nuopelnus Lietuvai buvo apdovanotas Vyčio Kryžiaus ordinu. Centrinę kariuomenės biblioteką jis išugdė iki 45,000 tomų, sutelkdamas joje daug ratų ir vertingų knygų. Kariuomenės daliniuose ir karo įstai-gose organizavo bibliotekas ir ruošė joms bibliotekininkus, pats vesdamas kursus, kuriuose supažindindavo ir su bibliografija, kadangi pats veikė Lietuvos bibliografinėje tarnyboje, talkindamas prof. Vacl. Biržiškaui.

Tremtyje, Vokietijoje, tęsė bibliografinį darbą. Isteigė Lietuvos bibliografinio biuletenį Knygų Lentyna. Tą darbą pasi-aukodamas, uoliausiai dirbo iki mirties, išlikusios jį 1966 liepos 24 Danvilėje, Ill. Knygų Lentynoje paskelbė apie 2000 tremtyje išleistų lietuviškų knygų ir arti 9000 periodinės spaudos aprašymo straipsnių. K. L. buvo siuntinėjama veik viso pasaulio žymiosiomis bibliotekom, tuo pasitarndama lietuvių kultūros ir Lietuvos garsinimui.

Velionis paliko nemažą vertingą bibliografinį archyvą, kurį jo palikuonys dabar perdavė Balzeko lietuvių kultūros muziejui (4012 Archer Ave., Chicago), kur jis bus prieinamas tuo reikalu besidominčiai visuomenei.

Pagerbtuvių pobūvyje, kuris įvyko Stasio ir Irenos Balzekų namuose Chicagoje, dalyvavo velionies našlė, duklė, žentas ir dukraitė ir apie 60 Lietuvos istorija ir knyga besirūpinančių asmenų. Kalbėjo Lietuvos generalinis konsulas dr. P. Daužvardis, profesorius gen. S. Dirmantas, Lietuvių Bendruomenės centro valdybos pirmininkas Br. Nainys, Tautos Praeities leidinių redaktorius Jonas Dainauskas ir kt. Visi įvertino Balzeko lietuvių kultūros muziejus iniciatyvą globo-ti velionies A. Ružancovo darbus. Velionis domėjosi knyga, knygos organizacija, kad ji būtų prieinama kiekvienam ja besidominčiam. Taip pat visi ap-gailestavo, kad jau treji me-

tai nuo A. R. mirties, o vis dar neatsiranda, kas galėtų tinkamai tęsti jo lietuvių kultūrai taip vertingą darbą.

Seimos vardu už tėvo pagerbimą gražiu žodžiu visiem padėjo velionies duklė Veronika Petruilienė-Ružancovaitė. Po būviui vadovavo Kazimieras Baltramaitis, kurio dėdė Silvestras Baltramaitis dar Petrapilio laikais pradėjo lietuviškos bibliografijos darbą. Visiem pobūvyje dalyvavusiem, ypač velionies našlei Ružancovienei ir kitiem jo šeimos nariam, trum-

pu nuoširdžiu žodžiu padėjo muziejaus vedėjas Stasys Balzekas.

Balzeko lietuvių kultūros muziejus, šalia kitų vertingų darbų, ketina organizuoti kartoteką visų lituanistinių knygų, prieinamų Amerikos bibliotekose. Tam tikslui jau turi paramą iš Newberry bibliotekos Chicagoje, su kuria BLK muziejus bibliotekininkas Jurgis Kasakaitis yra nuolatiniame kontakte.

Kalpas Uoginius

AUKSINIO JUBILIEJAUS ŠVENTĖ PROVIDENCE, R. I.

Lapkričio 9 Sv. Kazimiero parapija Providence, R. I., atšventė savo 50-ties metų sukaktį.

Diena buvo pilka, lietus, rodo, mėgino nuplauti penkių dešimtmečių dulkes, o žmonių prisirinko pilnutėlė bažnyčia. Padėkos mišias koncelebravo vysk. V. Brizgys su prel. P. Juru, P. A., prel. J. Balkūnu, kunigu J. Jutkevičium ir kun. V. Martinku, parapijos klebonu. Per mišias giedėjo parapijos choras ir solistas Benediktas Povilavičius. Vargonais grojo Vytenis Vasyliūnas.

Penkiolikai parapijos jaunųjų mišių metu buvo suteiktas sutvirtinimo sakramentas. Vyskupas Brizgys per pamokslą ragino lietuvius laikytis savų tradicijų ir tarė trumpą žodį konfirmantam.

Po mišių daugiau kaip 250 parapičių ir draugų susirinko parapijos salėje pietum ir oficialiai šventės programai. Klebonas kun. V. Martinkus, pasveikinęs atvykusius, pakvietė prel. V. Balčiūną sukalbėti maldą. Po Amerikos ir Lietuvos himnų programos vedimą perėmė parapijos patikėtinis Vladas Kachanis.

Susirinkusius žodžiu sveikino vicegubernatorius J. Gar-raghy. Buvo perskaitytos sveikinimo telegramos iš Rhode Island gubernatoriaus F. Licht, senatoriaus C. Pell, tėvo dr. Leonardo Andriekaus ir dr. B. Matulionio.

Šventėje dalyvavęs prel. D. Reilly pasveikino visus Rhode Island vyskupo Russell J. Mc Vinney vardu. Jis taip pat labai nuoširdžiai kalbėjo apie šios parapijos kūrėjų drąsą ir ištermę.

Kun. Jonas Jutkevičius Worcesterio Sv. Kazimiero parapijos klebonas, savo ir Liet. Kunigų Vienybės vardu palinkėjo parapijai sulaukti 75-to jubiliejaus. Po jo kalbėjo parapijos kaimynas amerikietis laidotuvių direktorius Russell Boyle, kurio įtakingomis pas-

tangomis Lietuvos vardas dažnai pasiekia valstijos bei miesto valdžios duris. Jo paaukotomis gėlėmis šventės metu buvo išpuošta bažnyčia ir salė. Nebūdamas nei lietuvis, nei parapietis, jis nuo senų laikų padeda parapijai ir lietuviams.

Tarp kalbų buvo įterpta ir meninė programa, kurią atliko sol. Benediktas Povilavičius, komponuojamas Vytenio Vasyliūno. Solistas padainavo keturias dainas ir vertai susilaukė gausių plojimų.

Į šventę atvykęs Amerikos senatorius J. Pastore paliko susirinkusiem giliausią išpūdį. Jis sveikino tuos tūkstančius, kurie, atvykę į šį kraštą, ne tik naudojasi krašto gėrybėmis, bet ir patys prisideda prie tų gėrybių kūrimo savo stiprybe ir darbu. Prisimindamas taikingos Lietuvos dalia, jis apgailestavo žmonijos padėtį, kad ji toleruoja skriaudą ir neteisębę. Ragino saugoti atsineštą ugnį, nes, jai užgesus, niekas jos nebeuždegsias.

Susirinkusiem buvo pristatyti trys parapijos steigėjai: Jonas Dvareckas, Vincas Bankauskas ir Jokūbas Rusas.

Providence miesto majoras J. A. Doorley taip pat atvyko ir sveikino susirinkusius, linkėdamas, kad po lietaus pasirodytų saulė ne tik čia, bet ir visai lietuvių tautai.

Sukaktuvinį žodį tarė prel. Jonas Balkūnas, atvykęs čia kaip ir tradicinės šventės pro-gama. Mat, dar jaunas kunigas būdamas, jis dalyvavo bažnyčios šventinimo apeigose, paskui sakė pamokslą sidabrinio jubiliejaus proga, ir štai dabar vėl atvyko pakalbėti auksinio jubiliejaus šventėje. Prel. Balkūnas kalbėjo apie šimtmetį lietuvių katalikų Bažnyčios me-dį Amerikoje, kuris per tą laiką išaugino 121 parapinę šaką. Nors dvylika iš tų parapijų jau užsidarė, bet pati Bažnyčia dar stipri. Todėl prel. Balkū-

IŠ VISUR

— Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas įvyks gruodžio 13, šeštadienį, 9:30 val. ryto Bismarck viešbuty, Chicagoje.

— Devyni lietuvių chorai šiuo metu veikia Australijoje. Visi jie drauge apjungia 270 choristų. Taigi, kiekviename chore vidutiniškai yra po 30 dainininkų. Melbourne ir Adelaidės choram priklauso po 50 choristų. Per 20 metų visi lietuvių choristai lietuviškai dainai paaukojo 80,000 darbo valandų.

— Akademikų draugija Toronte rengia paskaitą gruodžio 6, šeštadienį, 8 val. vak. Priskėlimo muzikos studijoje. Paskaitą skaitys geologijos magistrė Jadvyga Rimšaitė, tema: Geologija nuo mėnulio iki žemės gelmių. Šiuo metu ji dirba Ottawoje kaip geologė tyrinėjimo srityje.

— Philadelphijos ir apylinkės ateitininkų sendraugių susirinkimas įvyks gruodžio 13 d. 7 val. vak. Juzaičių bute.

— Celistas Mykolas Saulius šiuo metu yra 3,000 mylių koncertinėje kelionėje kaip Denver Symphony narys. Denverio simfoninis orkestras trijų savaičių bėgyje duoda 30 koncertų gretimose valstijose: Kansas, Nebraska, Texas, Oklahoma ir Colorado. Šiem simfoniniam koncertam diriguoja Arthur Fiedler, Bostono Pops Symphony dirigentas.

— P. Maldeikis, padedamas V. Čičiūno, G. Ivaškienės, St. Petersonienės, A. Rinkūno ir J. Tamulio, redaguoja "Svietimo Gaires", praplėstas į lietuviškojo ugdymo žurnalą. Leidžia JAV LB Svetimo Taryba. Straipsnius ir lietuviškojo švietimo kroniką siūsti red. P. Maldeikiui, 1836 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650.

— Jonas K. Karys atidavė spaudai savo trečiąjį veikalą "Numizmatika". Knyga Immaculata Press, Putnam, Conn. jau renkama. Apie Naujuosius Metus ji, tikimais, pasirodys. Knyga turės apie 350 psl. ir bus gausiai iliustruota. Išspauduoto "Senov. Liet. Pinigų" veikalo klies J. Karys perdavė "Alkos" muziejui Putname, Conn.

— Kun. St. Šileika paskirtas naujuoju Vasario 16 gimnazijos kapelionu.

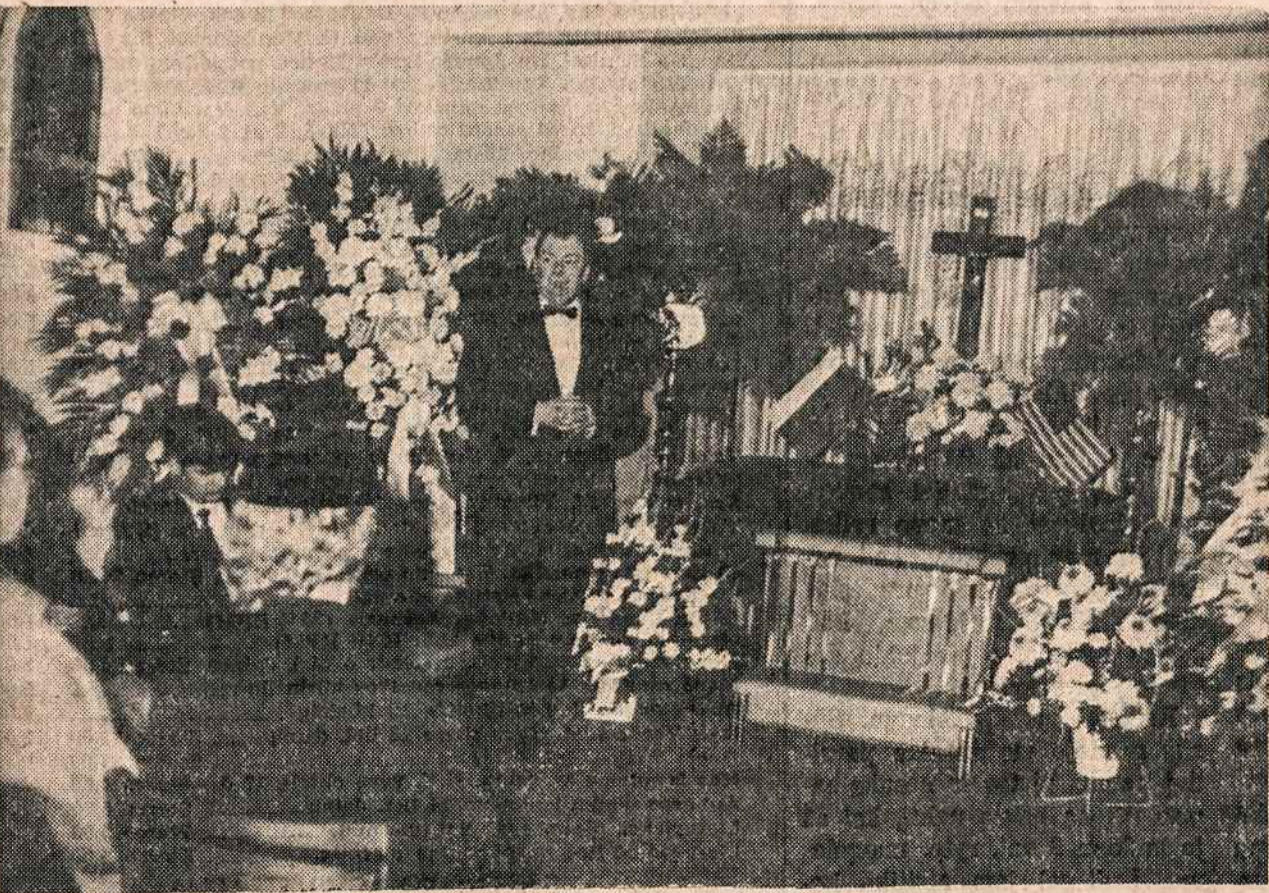
— Pr. Joga, Clevelando vyskupo Valančiaus lituanistinės mokyklos vedėjas, Svetimo tarybos paskirtas ketvirtosios mokytojų studijų savaitės programos vadovu. Studijų savaitė bus Dainavoje 1970 rugpjūčio 16-23.

— Ieškomi "Zidinio" 1927 m. 7-8, 9 ir 10 numeriai, kurie yra reikalingi nukopijavimui vie-no kūrinių. Kas turėtų minėtus numerius, labai prašomi paskolinti Pasaulio Lietuvių Archy-vui, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636.

nas ragino tą vieną iš lietuvių Bažnyčios šakų, Sv. Kazimiero parapiją, laikytis lietuviškos kalbos ir lietuviškų tradicijų. Lietuvių kankinių vardan įgimtoji tautos teisė negali būti paneigta, kad lietuvių Bažnyčios medis netaptų bevaisis.

Iškilmų pabaigoje klebonas kun. V. Martinkus padėjo visiems, kurie prisidėjo prie šventės darbų, ir visiems, kurie nežūrėdami lietaus, pripildė bažnyčią ir salę. Ta pačia proga klebonas ragino tuos, kurie atsitraukė nuo parapijos, grįžti atgal ir palaikyti savąją bažnyčią, kad Sv. Kazimiero parapija galėtų dar stipriai atšvesti 75-tąją sukaktį.

Uždarymo palaiminimą sukalbėjo iš šios parapijos kilęs kun. Antanas Kacevičius. A.K.

A. Kačanauskas kalba prie pianisto Alekso Mrozinsko karsto lapkričio 23 M. Šalinskienės koplyčioje, atsi-sveikindamas New Yorko muzikų ir vargonininkų vardu. Kairėje velionies sūnus Saulius Mrozinskas.

Pienas - gamtos stebuklas

DR. HENRIKAS ARMANAS

Pienas, kaip gyvybės šaltinis, buvo žinomas nuo amžių. Babiloniečiai ir egiptiečiai karvę laikė dievybės simboliu ir ją vaizdavo kaip žemės ir žmonių maitintoją. Salomonas ragino savo žmones gerti pieną kaip geriausią maistą, teikiančią stiprybę išlaikyti savai genčiai. Izraelitai garbino auksinę karvytę-versliuką ne tik kaip turto (aukso) simbolį, bet ir kaip gyvybės išlaikytoją. Indai ir dabar tebegarbina karvę ir ją laiko šventu gyvuliu. Hipokratas gyrė pieną kaip svarbiausią žmogaus maistą, o Nerono žmona Poppa kasdien maudydavosi asilyčių piene, tikėdama tuo išlaikyti jaunystę bei grožį. Marco Polo patyrė iš totorių ir mongolų, kad jų genčių stiprybę glūdi vartojime fermentuoto kumelių pieno — kumiso, kuris ir dabar yra jų pagrindinis maistas.

Pienas yra gyvybės išlaikymo proceso padarinys. Jis yra ypatingai sudėtinga medžiaga, pagaminama celularinių pieno liaukų audinių.

Pienas susideda iš vandens (87 proc.), riebalų (4 proc.), cukraus (5 proc.) ir mineralų. Riebalai ir baltymai duoda pienui baltą, tirštą ir nepermatomą savybę, o enzymai — ypatingą skonį.

Riebalai piene yra emulsijos formos ir tirpsta žemiau kūno temperatūros, padarydami pieną lengvai virškinamą kūdikių organizme. Riebalų emulsijos lašeliai, esant tam tikrom sąlygom, pakyla į pieno paviršių ir sudaro grietinės sluoksnį. Koncentruojant ir spaudžiant grietinės riebalų lašelius, gaunamas sviestas (80 proc. riebalų ir 20 proc. vandens). Pieno gliceriduose randama apie 150 įvairių riebalinių rūkščių, darančių pieną riebalu labiau susidėtingus iš visų gamtoje randamų riebalų.

Pieno baltymai-proteinai yra koloidalinėje suspensijoje ir turi tris komponentus: kazeiną, albuminą ir globuliną. Be to, yra grandinė amino rūkščių vienetų. Apie 80 proc. baltymų yra kazeinas. Piene yra keturi kazeinai, kurių kiekvienas turi įvairų genetinį variantą. Albuminas ir globulinas iš tikrųjų yra tik baltymų kompleksas. Pridėjus enzymą, reniną, kazeinas yra sukrešinamas ir vanduo yra išskiriamas. Sukrešintas kazeinas be vandens yra naudojamas sūrio gamybai. Kitas pieno baltymas yra beta-laktoglobulinas A, B, C ir D formose. Pakaitinus pieną, šis baltymas išsiskiria iš pieno kaip vandenilio sulfidas ir duoda ypatingą skonį ir kvapą karštam pienui. Vienas litras pieno atstoja penkis kiaušinių baltymus.

Pieno cukrus yra vienalytis ir nekomplikuotas paprastas pieno komponentas. Jis duoda pienui saldumo skonį ir yra šis kartus mažiau saldus už valgomą cukrų, sunkiai tirpsta vandenyje ir randamas tik tai piene. Jo dėka bakterijos veisiasi ir laikosi piene, gamindamos pieno rūkštį, kuri padeda žarnose absorbuoti iš pieno organizmą mineralus, kalkeles ir fosforą, kurie yra gyvybiniai faktoriai jaunos gyvybės kaulų formavimui ir augimui.

Pienu randame mineralų, bet kone visiškai nėra geležies. Partita, kad suaugęs žmogus, o ypatingai moteris, jeigu vartojta per daug pieno, gauna mažakraujystę, nes piene nėra neturi geležies, bet ir sulaukia geležies absorbciją žarnose ir kitų maisto dalių, kurios turi geležies. Todėl vidutinio amžiaus, o ypatingai seniem žmonėm nepatartina gerti daug pieno.

Be mineralinių dalių, piene randame peptonų, nitrogeninių bazių, dujų, aromatinių medžiagų ir šiek tiek vitaminių.

Pieno produkcija — laktogenezė tvarko harmoniai. Nešutu metu hormonų kiekis kraujuje didėja, kartu didėja pieno liaukų celių skaičius. Veikiant oksitocino hormonui, perpildytas pieno celės susitraukia; pienu išspaudžiamas į pieno kanalų sistemą ir į surinkimo tašką. Kiekviena celė pagamina 1/8 pieno lašo per parą. Visas šitas aparatas vadinamas Golgi aparatu.

Gyvulių pienas nėra vienodas. Artimiausias sudėtimi moters pienui yra karvės pienas. Jis turi tris kartus daugiau baltymų, tą patį kiekį riebalų, mažiau cukraus ir keturis kartus daugiau kalcijaus ir druskų. Maitinant kūdikį karvės pienu, dėl geresnio virškinimo patartina kiek atskiesti jį vandeniu ir pridėti cukraus. Ožkos pienu turi daug daugiau baltymų negu moters ar karvės pienas. Ožkos pienu baltymai randami homogenizuotame pavidale; tai dar labiau palengvina pieno virškinimą ir jo sunaudojimą organizme.

Pridėjus prie pieno bulgarų bacilą, ši produktoja pieno rūkštį, kuri sukrešina (suraugina) pieną. Šita bacila, su raugintu pienu atsidūrusi žarnose, sunaikina žalingas bacilas, gaminančias nuodingas dujas. Toks pienu turi komercinį vardą — jogurt. Jis yra gerai virškinamas; apsaugo žarnas nuo dujų ir vidurius nuo išpūtimo. Pieno stiklas turi net 160 kalorijų. Karvės pienu turi daugiau riebalų, baltymų ir cukraus ir duoda daugiau kalorijų ir energijos negu moters pienu.

nas. Jis per maistingas kūdikiui, bet labai geras maistas suaugusiam žmogui. Įdomu, kad pieno milteliai ar išgarintas pienu turi tik 3/4 normalaus pienu vertės.

Moters pienu, ypatingai baltymai, skiriasi ne tik nuo gyvulių, bet netgi nuo kitų moterų pienu. Tai priklauso nuo savitų genetinių ypatybių, charakteringų tik vienai moteriai. Todėl pats idealiausias kūdiki maistas yra jo motinos pienu!

Moters pienu baltymai turi 7 proc. linoleininių rūkščių, kurių gyvuliniam pienu visai nėra. Šios rūkštys yra surištos su labai greitu kūdiki centrinės nervų sistemos augimu ir proto išsivystymu bei inteligencija.

Bet — kaip kūdikystėje ir jaunuose metuose pienu yra gyvybės šaltinis, taip žmogaus gyvenimo saulėlydyje jis gali būti nelaimių ir mirties sukėlėjas. Nustatyta, kad pienu, kaip pažymėjau, sukelia geležies stokos anemiją — mažakraujystę, skatina inkstų ir tulžies akmenų susiformavimą, organų sukalkėjimą, didina arteriosklerozę, sukeldamas net širdies atakas.

Šilto pienu stiklas sukelia malonų poilsio ir miego norą. Kas serga nemiga, šiltas pienu prieš gulant padeda užmigti. Bet... žmogaus gyvenimo šesėliam einant ilgn, lėtėjant ir apmirštant kūnui ir jausmam, pienu vartojimas dar labiau sulėtina gyvenimo pulsą.

Turint galvoje, kad, artėjant senatvės dienom, žmogus gali pakeisti pieną kitomis Dievo duotomis jam gėrybėmis, kurios gyvenimą palaikytų ir prailgintų, o naujagimiu tik vienai vienas pienu yra gyvybės ir gyvenimo elektras, — jis pasiieka didžiausias gyvos gamtos stebuklas ir žmonijos ir gyvulių egzistencijos bei augimo šaltinis!

Lietuviai saleziečiai PERSITVARKO — ĮSIGIJO NUOSAVYBĘ PRIE ROMOS

Lietuviai saleziečiai persitvarko iš pagrindų. Kaip žinia, jie ilgai gyveno prie Torino, kur turėjo net savo gimnaziją, spaustuvę. Praeitais metais atsikėlė į Romą. Buvo prisiglaudę bendrame saleziečių name. Dabar štai įsigijo nuosavybę Frascati mieste, prie Romos. (Frascati — vynuogyno kraštas, žinomas ir tos rūšies Frascati vynas).

Saleziečiai nori įsikurti savo lietuvišką provinciją, surinkti visus vienuolius, kurie yra išblaškyti po daugelį pasaulio kraštų. Surinkę vienuolius, jau stengtųsi ugdyti ir patį vienuolyną.

Įsigyta nuosavybė saleziečiam perėjo nuo lapkričio 1. Ten yra nedidelis žemės sklypas ir pastatai. Nuosavybės kaina — 125,000 dol. Sumokėta jau pusė kainos. Lietuvių pastangas parėmė ir vyriausias saleziečių ekonomatas, didelis lietuvių bičiulis kardinolas Samore ir nemažas skaičius kitų dosnių lietuvių. Skolos beliko tik 62,500 dol.

Nuosavybė pavadinta Vytėnais. Įsigyta nuosavybė pavadinta lietuvišku vardu — Vytėnais. Ir kodėl gi?

Kai 1934 m. kūrėsi saleziečiai Lietuvoje, Vytėnuose buvo pirmieji jų namai. Toje vietoje buvo sena Vytenio pilis, kurią žmonės prieš tai vadino Samkumi.

Trisdešimt penkerių metų sukakčiai atžymėti, kartu ir Lietuvai prisiminti — naujoji nuosavybė pavadinta Vytėnais. Nuosavybę įsigyjant, buvo atsiklausta saleziečių centro va-

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. Dr. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šiame laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniams klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųstini jos adresu: Dr. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Co-operative Bank Plaza, 1864 Centre Street, West Roxbury, Mass. 02132.

PADEKA

Nuoširdžiai dėkoju visiems "Darbininko" skaitytojams, kurie man linkėjo geros sveikatos.

ALKOHOLIS IR SKYRYBOS Klausimas

Mes turime didelį sielvartą, didelį kryžį.

Mūsų vienturtė, kai augo, buvo tokia gera, tokia maloni ir meili. Bet tie metai jau seniai praėjo, o dabar liko tik širdies skausmas. Kai dukrelė ištekėjo už kitataučio, mes buvome labai nelaimingi. Bet išeities nebuvo, ir mes su tuo susigyvenome. Kai jie pradėjo nesugyventi, mes laikėmės, kiek galėdami, nuošaliai, tikėdamiesi, kad gal jie susitvarkys. Bet kai sužinojome, kad mūsų duklė geria ir kad virto tikra alkoholike, mum atrodė, kad mūsų gyvenimas baigtas ir nebėra kur eiti. Kai žentas atėjo pas mus, skųsdamasis dėl savo žmonos, mes nenorėjome jui tikėti, nors įtarėme, kad kažkas negero vyksta mūsų dukters gyvenime.

Kai įsitikinome, kad duklė yra alkoholike, nutarėme, pasitarę su savo daktaru, ją pasiųsti į sanatoriją. Iš karto ji nenorėjo važiuoti, mus ir savo vyrą plūdo ir prikašiojo, kad mes visi norime jos atsikratyti. Paskui, po ilgų prašymų ir daugelio ašarų, sutiko. Ta sanatorija yra netoli mūsų gyvenamosios vietos, ir mes laukėme dukterį kas antrą dieną.

Iš karto jos vyras žadėjo prisidėti prie gydymo išlaidų. Iš viso reikėjo mokėti 300 dolerių per savaitę. Daktarai sakė, kad jie nežino, kiek tas gydymas užtruks. Žentas pasizadėjo prisidėti po 75 dol. kas savaitę. Duklė išbuvo sanatorijoje 14 savaičių. Žentas tik du kartus mum davė po 75 dolerius, o mes sumokėjome netoli 5000 dolerių.

Dukteriai grįžus, mes vis bijojome tos dienos, kada ji vėl pradės gerti. Bet, laimei, ji grįžo tikrai pasikeitęs žmogus. Nė lašo neėmė ir burną ir elgėsi visais atžvilgiais kaip padori, gera žmona. Mes buvome laimingi ir patenkinti, kad sugebėjome jai padėti.

Praėjus kuriam laikui, duklė mum nusiskundė, kad jos vyras retai tebūna namie, kad jis vis dažniau ir dažniau pareina vėlavai vakare ir sako, kad esąs labai pavargęs; kad jis su ja nesišnekąs, bet einąs tiesiai gulėti, o iš ryto išeinąs nę pusryčių nepavalgęs. Tikėjomės, kad tai praeis, kad jis pasitaisyti ir kad jie vėl sugyvens. Po kiek laiko duklė atėjo pas mus, apsišarvojusi ir jau išgėrusi. Sakė, jos vyras norįs su ja išsiskirti, prašąs skyrybų (divorce).

Mes esame religingi žmonės. Buvome labai nepatenkinti dukters pasirinkimu. Mes nenorime skyrybų.

Dabar norime Tamstą padovybės ir vienuolių kongregacijos Vatikane. Saleziečių Romos provinciolas ir generalinis saleziečių ekonomatas išdavė raštus, kuriais garantuojama lietuvių saleziečių nuosavybė.

Įsikūrus belieka išmokėti skolas. Paramą ir auką galima siųsti adresu: Lituani Don Bosco. Via Colonna 2, 00044 Frascati — Roma, Italy.

klausti, ar gali žentas priversti savo žmoną jam suteikti skyrybas dėl to, kad ji gerdavo prieš išgydymą. Bijome, kad ji vėl nepradėtų smarkiai gerti.

Gyvenam Massachusetts, mažame miestelyje. Čia nėra lietuvių advokato. Yra keli kitataučiai. Ar mum kreiptis į juos tuoj pat, ar laukti, kol žentas pasiims pats advokatą?

Seni tėvai, Massachusetts

Atsakymas

Patariu Tamstom nesikreipti į advokatą tol, kol žentas imsis priemonių skyrybom gauti. Gali būti, kad jis tik pagrasins žmonai prašysis skyrybų, jei ji pradės vėl gerti. Taip pat patarčiau Tamstom rimtai ir be pykčio pasikalbėti su žentu. Tokioj situacijoj yra gerai išklausti abi puses.

Prieidžiu, kad Tamstų duklė, būdama sanatorijoje, buvo psichiatro globoje. Manau, kad būtų gera, jei Tamstos pasitarumėt su juo. Gal jis ras reikalą pasikalbėti su savo pacientės, atsieit Tamstų dukters, vyru. Nežinau, ar Tamstų duklė geria dėl savo šeimyninės nesantaikos, ar ji turi vargo su savo vyru todėl, kad ji geria. Psichiatro nuomonė šiuo atžvilgiu būtų labai svairi.

Beje, manau, kad Tamstų žentas neturi teisinio pagrindo skyrybom ieškoti. Massachusetts valstijoj viena iš pripažintų teisiųjų prieraščių skyrybom gauti yra "gross and confirmed habits of intoxication", t.y. vienos pusės "teginis" ir nuolatinis girtuokliavimas. Jei žentas būtų kreipęsis į teismą prieš tai, kai Tamstų duklė važiuo į sanatoriją gydytis, gal jis ir būtų ką laimėjęs. Kadangi jis to nedarė, reiškia, jis jai "atleido" už buvusį jos elgesį (condonation). Dabar, mano nuomone, teismas jam skyrybų nesuteiktų.

PROBLEMA SU SŪNUM IR JO SEIMA

Klausimas

1965 mirė mano vyras. Mirė širdies liga, kuria sirgo nuo 1959. Jis nedirbo nuo 1960 vasario mėnesio. Aš pati pradėjau dirbti nuo 1960 gegužės mėnesio. Kol dirbo, mano vyras labai gerai uždirbdavo, ir mes taupiai gyvenom.

Turėjom vieną sūnų, kurį mylėjom labiau negu savo gyvybę ir kuriam davėm viską, ką galėjom. Vyrui mirus, gavau draudimo (life insurance) ką galėjom. Vyrui mirus, gavau draudimo (life insurance) ką galėjom. Vyrui mirus, gavau draudimo (life insurance) ką galėjom.

Reikalai vis ejo blogyn. Sūnus pradėjo vis dažniau pareiti į namus girtas ir nesukalbamas. Vieną baisią naktį, kai aš jo laukiau 3 val. ryto, manydama, kad gal jam atsitiko kokia nelaimė bevaurojant ar panašiai, — jis parėjo namo ir

pradėjo verkti. Prisipažino, kad yra vedęs kažkokią merginą, kuri laukianti jo kūdikio. Jis man atsisakė pasakyti, -kas ji yra ir kada ją vedė.

Tamsta gali įsivaizduoti mano baisią tragediją. Verkiu, pykau, plūdaus vaiką, ir tuo pačiu laiku man širdį dėl jo skaudėjo. Jis man sakė, kad jam gaila taip pasielgus, bet kad dabar jau esą pervėlu.

Po kiek laiko gimė mergaitė. Marti atsisakė su manim turėti reikalo, ji neleido man nė dukraitės aplankyti. Jie apsigyveno pas jos tėvus.

Susisiekiu su marčios tėvais ir jiem pasakiau, kad norėčiau savo dukraitę padėti pinigais ir daiktais, jei jų duklė man leistų. Marčios tėvas man pasakė, kad jų duklė yra tik 18 metų amžiaus, psichiškai nesveika ir visiškai nesiskaito su savo tėvais.

Po kiek laiko mano sūnus išsiskyrė su savo žmona (separation), nors jie oficialiai neturi "divorce". Sakosi labai myliš dukterį, bet neapkenčias savo žmonos.

Atsiprašau, kad tokią ilgą istoriją Tamstai surašiau. Bet aš tikrai turiu svarbią teisinę problemą. Paskutiniu laiku pradėjau negalvoti. Daktaras man sako, kad mano širdis netvarkoj. Noriu sudaryti testamentą, bet nežinau, ką man daryti.

Vieną vaiką turiu ir norėčiau jam viską palikti. Bet jis pasidarė nesukalbamas, ir negaliu jam visiškai atiduoti. Jis išleidžia kiekvieną centą, kurį uždirba, ir amžinai mane prašo pinigų. Jei jam palikčiau savo amžinatiliso vyrelį taip sunkiai uždirbtą pinigą, — jis viską išleistų ir paskui pats būtų bėdoj. Be to, nenorėčiau, kad jį žmona gautų dalį mūsų pinigų ir turto. Ji tikrai yra niekam tikusi beprotė, ir man gaila savo dukraitės, kuri turi su ja būti.

Žinoma, aš nueisiu pas vietinį advokatą. Bet labai norė-

čiau išgirsti Tamstos nuomonę, kad žinčiau, ar jis man gerai pataria. Lietuvių advokatų pas mus nėra, o kitataučiai ir, be to, labai užimtam advokatui — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

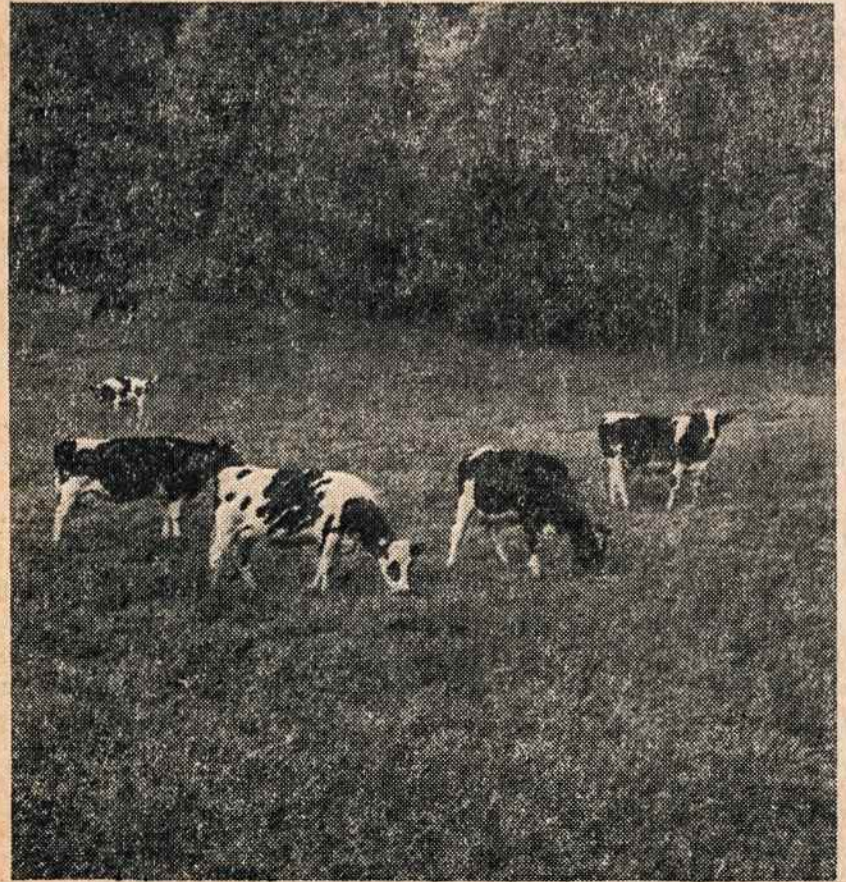
— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

— kas jam rūpi mano vargai. — kas jam rūpi mano vargai.

Karvės ganosi Nuotr. V. Maželis

ILGO GROJIMO LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

L.M.K.F. New Yorko klubo narei
A + A
VALERIJA BUTKIENEI
mirus, liūdinčiai šeimai ir artimiesiems giliausią užuojautą reiškia
*Lietuvių Moterų Klubų Federacija
ir New Yorko klubas*

Mylimam vyrui
A + A
BORISUI A. OFROSSIMOVUI
mirus, jo žmonai p. Stasei (iš namų Gervinaitei) reiškia užuojautą.
*L. ir E. Kačinskai, N. ir B. Tautvilai,
A. ir I. Vaičiulaičiai, V. ir R. Viliamai.*

A + A
DOMUI PENIKUI
staiga mirus, jo žmonai Teodorai Penikienei, sūnūs Gerimantui ir Romualdai ir jų šeimoms gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi
LMK Federacijos New Yorko Klubas

Staiga netekus brangaus vyro, tėvo ir senelio
A + A
DOMO PENIKO,
p. T. Penikienei, sūnūs Gerimantui ir Romualdai su šeimomis ir visiems artimiesiems reiškia gilią užuojautą ir kartu liūdi
*Aldona ir Julius Maldučiai
Nijolė ir Jonas Ulėnai*

Taip nelauktai į amžinybę iškeliavus
A + A
DOMUI PENIKUI
jo sūnus — mūsų mielus draugus — Gerimantą ir Romualdą su šeimomis, jo mylimą žmoną Teodorą didžio skausmo valandoje užjaučia ir drauge liūdi
**KEZIAI,
ALKSNINIAI**

Pirmųjų mirties metinių mišios už
A + A
**Vandos Goeldnerytės
- Augustaitienės**
vėlę
bus tėvų pranciškonų koplyčioj Brooklyne gruodžio 14, sekmadienį 10 val. ryto.
Prašau draugus ir ją prisimenančius kartu su manim pasimelsti.
DR. A. GOELDNERIENĖ

Albinas Elskus — Adria. Dailininko kūrinių paroda vyksta šį savaitgalį Kolumbo vyčių salėje Woodhavene, 86-22 85th Street.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Po 2 dol.: Iš Conn. valstijos: J. Kisielius, V. Kronkaitis, New Haven, A. Rakauskas, E. Hartford, P. Buškevičius, Hartford, M. Kerpienė, M. Giraitis, Putnam, A. Simmons, Windsor, K. Vaitaitis, Old Saybrook, L. Gudelis, Cos Cob, F. Sturbys, V. Sinkevičius, R. Butrimas, New Britain, Wm. Skelte, Bethlehem, F. Prekeris, Stamford. Mišrūs: V. Radzevičius, G. Bagdonas, A. Kondrat, Elizabeth, N. J., R. Didžbalis, Linden, N. J., V. Biošvas, Harrison, N. J., M. Samatas, Plainfield, N. J., M. Juodaitienė, Union, N. J., K. Kulyš, Englewood, N. J., B. Miniataitė, P. Kassel, M. Kriškauskienė, A. Čepėnas, A. Skrupskelis, B. Masiokas, M. Liulevičienė, Chic. Ill., J. Grišaitis, Lemont, Ill., kun. V. Katariskis, Vandalia, O., G. Juškėnas, P. Kazakas, Cleveland, O., kun. A. Babonas, A. Kupčinskis, V. Alantas, S. Barvydas, Detroit, Mich., A. Masaitis, Dearborn, Mich., M. Zilinskienė, So. Boston, Mass., T. Tattan, Boston, Mass., A. Sabaitis, Brockton, Mass., F. Gerulskis, Islington, Mass., J. Naiskelis, Millbury, Mass., A. Petkevičienė, Dracut, Mass., A. Ambrozaitienė, Somerville, Mass., J. Saukimas, Lawrence, Mass., O. Piešina, Westwood, Mass., A. Stravinsky, Methuen, Mass., J. Puzinas, A. Peštenis, Phila., Pa., A. Krušas, Pgh., Pa., R. Jakas, Norristown, Pa., S. Gudaitis, Union Dale, Pa., Sv. Kazimiero seserys, Newtown, Pa., J. Palubinskas, Baltimore, Md., A. Gruzauskas, Sun City, Ariz., S. Rudys, Michigan City, Ind., M. Scharf, Crowley, Tx., M. Stanis, Clearwater, Fla., P. Karalunas, St. Petersburg, Fla., A. Baradas, Los Angeles, Calif., T. M. Mickus, Alexandria, Va., J. Palevičius, Hudson, N. H.,

S. Prakapas, Toronto, Ont. Canada, A. Tamašaitis, Kingston, Ont., Canada, L. Pocius, London, Ont. Canada.
Po 1.50 dol.: W. M. Chase, Hartford, Conn.
Po 1 dol.: Iš N. Y. valst.: E. Mažukna, P. Urbonavičius, J. Milius, M. Grušniėnė, H. Kirkyla, J. Liškus, Brooklyn, I. Okūnis, L. Tiškus, Flushing, A. Fedronas, J. Butkus, J. Miklaševičius, New Hyde Pk., O. Liepiñaitis, Yonkers, P. Telesi, A. Ozonė Pk., A. Kirkila, Nesconset, B. Banzevičius, Amsterdam, P. Evans, Massapequa Pk., P. Paulauskas, Maspeth, K. Čiuderis, Fort Lee, I. Razmantas, Pearl River, S. Rusilas, Hagaman, I. Garunkštis, Jericho, E. Damijonaitienė, Poughkeepsie, R. Ayre, N. Y.C., B. Saladziuviėnė, O. Shirvila, Rochester, N. Y. Mišrūs: K. Kaminskas, Portland, Ore., B. Užemis, J. Ordinas, Phoenix, Arizona, J. Stankus, Los Angeles, Calif., L. Briedis, Maywood, Calif., A. Dainis, Charlotte, N. C., J. N. Bray, Seattle, Wash., A. Vaškas, J. Grauslys, Nashua, Nebr., V. Ainoris, St. Petersburg, Fla., R. Kontrimas, Barrington, R.I.

Dėkinga DARBININKO Administracija

Leonardo Andriekaus eilėraščių rinkinys — Po Dievo antspaudais — Vytauto Didžiojo godoš — jau atspausdintas pranciškonų spaustuviėje Brooklyne. Iliustruota dail. T. Valius. Knygą turi 106 puslapius. Didelio formato. Kaina 3 dol. Gaunama Darbininko administracijoje.

Darbininko spaudos kioskas su naujomis knygomis, muzikos plokštelėmis, kalėdiniais atvirukais ir suvenyrais pakviestas į Persekiojamai Bažnyčiai Lietuvoj prisiminti koncertą Franklin K. Lane mokykloj gruodžio 7 d. Ta pačia proga bus priimamos Darbininko prenumeratos. Naujiems skaitytojams pirmiems metams Darbininkas tik 5 dol. Visais reikalais kreiptis: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221. Tel. GL 2-2923.

Nauja lietuviška plokštelė:
Aidutės sings, A. Stephens choro įdainuota 18 dainų, stereo, 4.50 dol.

Juostos, fakeliai, pagalvėlės.
Milda Kvedariėnė, 5 Drum St., Iselin, N. J. 08830. Tel. (201) 283-1981.

Graži ir vertinga dovana Kalėdoms. Vyriški šveicariški HY-MOSER 18 karatų aukso laikrodžiai už pusę kainos. Rašyti: S. V. Staras — Importer, 23 Mendon St., Worcester, Mass. 01604. Tel. 757-2034.

H. W. MALE
● PRODUCTION WORKERS
● WAREHOUSE MEN
● TRUCK DRIVERS
Good Paying Company Benefits.
Call S. TARDY (617) 894-4020
GENERAL BATTERY & CERAMIC CORP.
55 Rumford Ave., Waltham, Mass. An Equal Opportunity Employer

Warehouse Help — Growing Englewood Firm has excellent permanent opportunities: Warehouseman, Material handlers, Order packers — no exp req. 8am-5pm. Starting salary \$90 per week, merit increases. Adv apply thru promotion from within. Fringe benefits. Call Mr. Mentelone, Tower Crossman Corp. 1 W. Forest Ave., Englewood, N.J. 201-567-6900. Equal Opp'ty Employer.

AUTO PARTS CLERK & COUNTER MAN
Experienced preferred will consider ambitious person as trainee. Company benefits. Contact Mr. Richard John — Call VI 6-8150

Scale Men major Company has openings in Edgewater plant for fully qualified scale men with high speed packing production exp. — \$4.46 to \$4.76 per hr. excellent benefits and working cond. Call (201) 943-6300 for appointment. An Equal Opportunity Employer.

TEXTILE REFOLDER
Exp on woven knit fabrics, \$3.00 per hr., new modern plant. Steady, overtime, good benefits. BLENDS, Inc. 5 Garden St. Moonachie, N.J. 201-342-1300 ask for Mr. Solomon.

LATHE HANDS — Experienced Capable of reading blue prints and setting up own work. Non Defence. Fully paid hospitalization and medical benefits. Vacation, holidays, sick leave. Age no barrier. Ask for MR. ED. JAEGER

MANHASSET MACHINE CO.
409 Bayview Ave. Amityville, L.I. 516-691-8411

● PRODUCTION WORKERS
● WAREHOUSE MEN
● TRUCK DRIVERS
Call S. Tardy (617) 894-4020
GENERAL BATTERY & CERAMIC CORP.
55 Rumford Avenue WALTHAM, MASS. An equal opportunity employer

SERVICE
Acorn Construction Corp. Large & small construction serving Nassau, Suffolk. Extensions, dormers, complete kitchen modernization, basements, panelling, garages, fireplaces, all custom building. Manny Scarpinato, 650 East Jericho Tpke. Huntington — HA 7-6696

C & S. PAINTING
EXTERIOR and INTERIOR
Fully insured. Free Estimates. All work done at reasonable rates. 3023 Wallace Ave. Bronx (212) 654-2499

FALL SALE on everything — all types Home Improvement — ALL-VENT HOME IMPROVEMENT, Inc. Hours 8 am - 9 pm. 4205 White Plains Rd. (nr. 236th Street). Call: 324-8470 - 8471

SEABROOK HILL NURSING HOME
A HOME AWAY FROM HOME
160 West Front Street Keyport, N. J. Call 201-264-2027

TONY CRUZ TRUCKING
LOW RATES
Any Type of Work We also do Local Moving Call — 781-9707 or 795-3438

MR. AMEDEO'S BEAUTY SALON
Latenite Thrus Creators of Classic Coiffures — Complete line of Hair Goods. 10 Sherman Ave. Raritan, N.J. Call 201-526-0106

CHATEAU LIQUORS
THE COMPLETE SPIRIT SHOP
273 Route 46 (Across from Lake) Budd Lake 07828 Dial 347-6650

C. M. M. CARPENTRY & FLOOR WAXING
General maintenance for commercial, industrial and home use. Call: 583-2440

H. W. FEMALE
WOMAN—mid-years, may be European newcomer, for general housework, sleep-in, own room, TV, bath, must speak English, references required. Call (201) 762-2223

TO PLACE YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

DISPLAY
SMITTY'S MOVING & TRUCKING
LOCAL and LONG DISTANCE New and Used Furniture Bought and Sold 174 Belmont Ave. Newark Call (201) 242-8898

LEATHER SUEDE
UNBELIEVABLE LOW PRICES!
Samples — one-of-a-kind, odd lots, bankrupt stock LADIES COATS — Suede \$39.99 special, Leather \$59.99, Special leather dresses \$19.99. Custom made leather apparel, expert repairs and alterations
AL'S SPORTSWEAR
36 Clinton St. (Nr. Stanton St.) Daily 11-7, Sunday 10-6. YU 2-2580

AUTOMOBILIŲ PATAISYMO ir NUDAŽYMO
reikalais kreipkitės į gerai patyrusius mechanikus, kurie sąžiningai atliks visus darbus.
Mantel & Doren, Inc.
83-12 Cooper Avenue Glendale, N. Y. 11227
Tel. 894-4188

Virginia 9-4496
A. R. SHIPLEY COMPANY
Aluminum Combination Windows and Doors
Jalousie Windows Aluminum Awnings
600 RIDGWOOD AVE. Brooklyn, N. Y. 11208
Allen R. Shipley

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE (Cor. 77th Street) Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Kviečiame talkon!

DARBININKO administracija daro visa, kad nereikėtų laikraščio kainos kelti. Tuo tarpu DARBININKO skaitytojai gauna laikraštį už 8 dol. Tai pigiausias mūsų laikraštis.

Norint ir toliau už tą kainą mūsų laikraštį išlaikyti, reikia naujų skaitytojų. Jų galima rasti, tik reikia pasiūlyti savo draugams DARBININKĄ užsisakyti.

Kas prisijus 1 dol. su nauju adresu gaus susipažinimui iki šių metų pabaigos. Kas prisijus 6 dol., gaus vienerius metus; už 7 dol. Darbininką gaus šiuos ir 1970 metus.

Kviečiame pasinaudoti šiuo laikinu metų pabaigos papiginiu ir užprenumeruoti DARBININKĄ sau arba artimiesiems. Paraginkite draugus bei pažįstamus arba prisidėkite auka, kad galėtume siuntinėti tiem, kurie nori skaityti, bet nepajėgia užsimokėti.

DARBININKO skaitytojų talka surasti naujų prenumeratorių padės administracijai ilgiau išlaikyti nepakeliant laikraščio kainos. Administracija taip pat prašo nedelsti atilyginti už 1969 ir 1970 metus. Raginimas sudaro nereikalingų išlaidų.

Palengvinti išsiųsti prenumeratą dedama ši atkarpa. Prašome ją užpildyti ir pasiųsti adresu: DARBININKAS 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Užsakau naują DARBININKO prenumeratą kaip kalėdinę dovaną. Laikraštį siuntinėti:

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

Laikraštį užsakė .....

Siunčiu už prenumeratą \$.....

(Parašas)

PIRMAUJANTI DESRŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKISKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI
Mūsų krautuvėse geriausios dešros
Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai
Užėikite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 9

New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewode: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astoriijoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801

Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

DARBININKAS

NEW YORKO
NAUJENOS

Vienuolynas ..... GL 5-7068
Spaustuvė ..... GL 2-6916
Redakcija ..... GL 5-7281
Administracija ..... GL 2-2923

Balfo direktorių posėdis buvo lapkričio 29, šeštadienį, Carter viešbutyje, Clevelande. Iš New Yorko dalyvavo: dail. J. Bagdonas, adv. S. Briedis ir kun. P. Geiščiūnas, Balfo reikalų vedėjas, kuris direktorių posėdyje atstovavo kun. V. Pikturnai. Tą pačią dieną Clevelando Balfo skyrius paminėjo savo veiklos 25 metų sukaktį.

Kun. P. Geiščiūnas, Balfo reikalų vedėjas, buvo išvykęs į Detroitą, kur lapkričio 23 paminėta vietos Balfo skyriaus 25 metų veikla. Jis pasakė pamokslą ir dalyvavo sukaktuviame minėjime.

Paukščių ir skaučių draugovių sueiga įvyks gruodžio 13 tuoj po pamokų Kultūros Židinio patalpose.

Darbininkas kitą savaitę dėl Marijos Nekalto Prasidėjimo šventės išeis tik vieną kartą — trečiadienį.

Pirmadienį yra Marijos Nekalto Prasidėjimo šventė. Katalikai tą dieną privalo išklauti mišias.

Rapolas Kručas, plačiai žinomas vietinis fotografas, parduotuvė Maspeth namą ir persikėlė gyventi pas dukrą kol atsirastų vietos Matulaičio namuose Putname. Namus parduodant buvo atsiradę kliūčių, bet advokatas Steponas Briedis viską palankiai sutvarkė.

Juozas ir dr. Sofija Kungiai, Newark, N. J., Kultūros Židinio stovybai prisuntė 115 dol. vietoj gėlių prie a.a. Vlodo Dilio karsto.

A. a. Vlodo Dilio šviešiam prisiminimui velionies našlė I. zabelė Dilienė iš E. Orange, N. J., Darbininko spaudos reikalams prisuntė auką — 50 dol. Darbininko vadovybė nuoširdžiai dėkoja ir kartu liūdinčiai našlei siūnia nuoširdžią užuojautą.

Kaip pasiekti Maironio Mokyklos Tėvų Komiteto rengiamo pobūvio vietą?

Sayeve salė, 260 Knickerbocker Ave., Ridgewood, N. Y., yra prie Willoughby Avenue kampo: 5 skersgatviai nuo Myrtle Ave. ir tiek pat nuo Myrtle ir Broadway. Artimiausios traukinių stotys: BMT Myrtle — Broadway (Jamaicos linija) ir Knickerbocker Ave. ar Central Ave. (Myrtle Ave. El). Autobusu B-55 ar B-54 prie Knickerbocker ar Willoughby Ave. kampo. Automobilu — nuo Myrtle Ave. ir Broadway susikirtimo 5 skersgatviai į šiaurę.

Pas dr. Vytautą Slavinską, Monticello, N. Y., ši sekmadienį, gruodžio 7, bus metinis Fraternitas Lithuanica narių susirinkimas.

LMF New Yorko klubo susirinkimas bus gruodžio 10 d. 7:30 v.v. pas Magdalena Ulėnienę, 32 Euclid Ave., Brooklyne.

Jonas Gružas su žmona ši rudenį išsikėlė iš Ozone Park, N. Y., į Sun City, Arizonoje, kur yra patenkinti oru, žydinčiais medžiais bei laukia draugų juos aplankant. Taip pat džiaugiasi, kad ir toliau gauna Darbininką, iš kurio sužino New Yorko apylinkės gyvenimo nuotaikas.

Ona Kubilienė vietoj kalėdinių sveikinimų 15 dol. paaukojo Balfui.

Lietuviškų kalėdinių kortelių galima gauti Darbininko administracijoje. Dežutė religinių iš 12, tautiniai motyvais iš 10 kortelių kainuoja po 1 dol. Prasoša iš anksto užsisakyti, kad laiku galėtumėt išsiųsti.

Pilėnai, Vytauto Klovos keturių veiksmų lietuviška opera. Albumas iš 3 ilgo grojimo plokštelių. Dainuoja Vilniaus operos solistai ir choras. Kaštavo 12 dol., dabar su persiuntimu — 8 dol. Graži dovana visokiom progom. Teliko tik keliolika albumų. Gaunama Darbininko administracijoje.

Jonas ir Petronėlė Strijauskai

AUKSINĖ VEDYBŲ SUKAKTIS

Lapkričio 23 **Jonas ir Petronėlė (Mačinskaitė) Strijauskai**, Darbininko skaitytojai ir Pranciškonų Kultūros Židinio rėmėjai, gyv. Richmond, Hill, N. Y., šventė savo vedybinio gyvenimo 50 metų auksinę sukaktį. Prieš 50 metų, 1919, jų jungtuvės įvyko Karmelitų bažnyčioje Kaune; jų moterystę tada palaimino kun. Šova. 1969

Naujųjų Metų sutikimą rengia Laisvės Ziburio radijo klubas gruodžio 31 gražioje, lietuviams pažįstamoje salėje — Sayeva's Hall, 260-262 Knickerbocker Ave., Brooklyn, N. Y. N. Y. ir apylinkės lietuvių visuomenė maloniai kviečiama atsilankyti į šį tradicinį pobūvį, kur savo draugų tarpe priekš vakarieniškas, su daina ir muzika sutiksime N. Metus. Jau dabar galima užsakyti stalus pas šiuos mūsų rėmėjus: Andriūšis — Real Estate 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; Ant. Gudonis — 2-25 33rd St., Fairlawn, N.J., telefon.: (201) SW 7-5299; Litas Travel Service — 94-10 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421, telefon.: (212) 847-5522; Br. Mocijauskienė — 429 Highland Ave., Kearny, N. J. 07032, tel. (201) 998-6797; V. Padvarietis — 87-40 127th St., Richmond Hill, N. Y. 11418, tel.: 847-5619; J. Poderis — 111-19 117 St., Richmond Hill, N. Y. 11419, telefon. MI 1-1772; Dan. Wolosenko — 80-69 90th Av., Woodhaven, N. Y. 11421, tel.: 642-2213; I. Vilgalienė — 36 Hicks La., Great Neck, N. Y. 11024, telefon.: (516) HU 2-6684.

Ieškomas vyras degtinės krautuvi (liquor store), suprantas kiek apie biznį ir knygų tvarkymą, ne jaunesnis 18 m., nesenesnis 63. Gali būti ir studentas, mokąs laisvai angliskai. Darbo valandos nuo 4 iki 10 val. vakaro. Teirautis telefon. 843-3544.

Ieškomas vyras, kuris galėtų prižiūrėti našlės dvejus namus ir galėtų jos namuose gyventi. Informacijai tel. TA 7-4764.

Užkandžiujama Maironio šeštadieninėje mokykloje. Nuotrauka iš fotografo R. Kisieliaus archyvų. Mokykla šiais metais mini savo veiklos 20 metų sukaktį.

SU DOMU PENIKU ATISISVEIKINANT

Iš jūdrosios New Yorko lietuvių visuomenės staiga pasitraukė Domas Penikas. Sekmadienį, lapkričio 30, dar jis dalyvavo Vaižganto minėjime, kurį surengė Neo-Lithuanų korporacija, dar svečiavosi su minėjimo programos dalyviais, pirmadienį dirbo Tėvynės laikraščio spaustuvėje.

Pasitraukęs iš spaustuvės raidžių rinkėjui, ten jis dirbo prie linotipų ir pagelbėjo išleisti Tėvynę. Pirmadieniais būna paprastai daugiausia darbo. Jis pasiliko jo užbeigti, kad rytoj būtų galima toliau tęsti naujus darbus. Apie 9 v. vak. pastebėjus degančią šviesą, jis buvo rastas jau ištiktas širdies priepuoliu. Buvo pašaukta policija, buvo nuvežtas į ligoninę, bet — viskas veltui. Jis buvo miręs. Jis mirė gruodžio 1 vakarą.

Domas Penikas buvo visada gerai nusiteikęs žmogus, linkęs juokauti. Uoliai dalyvavo Lietuvių Bendruomenės veikloje, ėjo visokias pareigas, reiškęsi tautininkų judėjime, rašė spaudoje.

Buvo jis gimęs 1907 balandžio 15 Kelmėje, Raseinių apskrityje. 1929 baigė Šiaulių mokytojų seminariją ir iki 1935 metų buvo pradžios mokyklos mokytojas. 1935 perėjo dirbti į finansų ministeriją. Šalia darbo dar studijavo ekonomiką Vytauto Didžiojo Universitete. Mokslus baigė 1937.

Pasitraukęs iš Lietuvos 1944 vasarą, pokiekė Vokietijoje išvystę gražią kultūrinę veiklą — Dillingene leidec ir redagavo Mūsų Kelią. Vokietijoje suredavo ir išleido vokiškai lietuviškų novelių rinkinį.

visada, pasitenkino tik tuo, ką padarė vienas. Kai Tėvynės spaustuvėje prireikė žmogaus, jis nuėjo ir ten talkinti.

Velionis paliko žmoną Teodorą, sūnus Gerimą ir Romualdą su šeimomis. Buvo pašarvotas M. Šalinskienės laidojimo koplyčioje. Atsisveikinimas — ketvirtadienį 7:30 val. vak., laidojamas penktadienį, gruodžio 5, iš Angelių Karalienės parapijos bažnyčios.

Velionis ir Darbininko redakcijoje buvo dažnas svečias. Visada atėdavo ne tuščiomis — visada atnešdavo kokį nors bendruomeninį raštą, pasikalbėdavo ir bendruomenės rūpesčiais. Darbininko redakcija šia proga visai šeimai reiškia nuoširdžią užuojautą.

GRAŽI KALĖDINĖ DOVANA LIETUVIŠKA PLOKŠTELĖ

Žemiau išvardytos ilgo grojimo (mono) plokštelės parduodamos po 2 dol., kiekviena:

Linksmų Kalėdų, Rūtos ansamblio.
Dainuojam su Rūta, Nr. 1.
Vėl dainuojam su Rūta.
Lietuvos Aidai, akord. Ch. Daubaro.
Dainos iš Lietuvos, sol. L. Juodytės.
Tėvynės meilė nemari, A. Dambrauskaitės.
Zibuoklės, L. Stuko moterų sekstetas.

Lietuvių senos ir naujos dainos.
40 liet. melodijų su simfonija.
Suk, suk rateli, chorai ir solistai.
Pavergtos Tėvynės dainos Nr. 1.
Pavergtos Tėvynės dainos Nr. 2.
Lietuvos kanklių muzika.
N. Y. vyrų choro mono arba stereo.

Šios bei kitos plokštelės ir knygos gaunamos: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221. (Persiuntimui pridėdama 50 c.)

Nesiduokite apgaunami ir nepermokėkite! TV, radio, adiding ir rašomas mašinas gausite pigiausiai ir sąžiningai per SPARTĄ. Prekės tiesiai iš firmų sandėlių, taisydas fabriko paruoštų tos firmos mechanikų Jūsų bute. Pranešę kuo domitės, gausite autentiškus firmų katalogus. Kreiptis adresu: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

Prnnumeratoriai, pakeisdami savo adresą, prašomi administracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

Į Ameriką atvyko 1949. Apigyveno Brooklyne. Čia buvo įkūręs Vagos leidyklą, išleido aštuonias knygas, 1952-54 buvo vienas iš Kario leidėjų ir redaktorių.

Kai čia buvo organizuojama Lietuvių Bendruomenė, velionis tuoj įsijungė į jcs organizavimą, buvo LB apygardos valdyboje, buvo ir pirmininku, rūpinosi Lietuvių Fondo, Tautos Fondo reikalais, padėjo tiem fondam telkti lėšas.

Visą laiką bendradarbiavo spaudoje: rašė Lietuvos Aids, Jaunojoji Kartoj, Momente ir k. 1934 išspausdino Goethes pasakas Gražiosios lelijos vertimą.

Paskutiniu laiku ir čia buvo įsigijęs savo Vagos leidyklai spaustuvę, kurioje atliko ir įvairius užsakymus. Spaustuvės darbo neplėtė ir neorganiza-

Domas Penikas

APREIŠKIMO PARAPIJOS ŽINIOS

Kad parapiečiai būtų paruošti dalyvauti mišiose, planuojama iš parapiečių suorganizuoti liturginę komisiją, kuri sutartina su kunigais numatys pamaldų tvarką ir parūpins lietuviškom mišiom lektorius.

Gruodžio 9, antradienį, pradedime metinį parapiečių lankymą — kalėdojimą. Apie kunigo apsilankymo datą ir laiką pranešime atviruku. Jei kas negalėtų tą dieną priimti kunigo, paskambinkite klebonijos telefonu: EV 7-2111. Kalėdojimas yra skiriamas namų šventinimui kr kunigų asmeniniam kontaktui su parapiečiais palaikyti. Kunigui atsilankius, galėsite užsimokėti parapijos mokesčių (1970 m. parapijai priklausymo mokeskis bus 10 dolerių), užprašyti mišias, užsisakyti laikraščius, padaryti Jūsų adresų pateisais ir pareikšti Jūsų pageidavimus.

New Yorko apylinkės ateitininkai gruodžio 14 turės ad-

ventinio susikaupimo 11-tos valandos jų intencija laikomas mišias ir po to komunijos pusryčius žemutinėje parapijos salėje.

Lapkričio mėnesį Šv. Krikšto Sakramentu buvo apdovanoti: 1) Tauras Jonas Vebeliūnas, sūnus Vytauto ir Vandos Vebeliūnų; krikšto tėvais buvo Antanas ir Irena Ivaškai. 2) Povilas Antanas Dičpinigaitis, sūnus Zigmo ir Aušros Dičpinigaičių; krikšto tėvais buvo dr. Juozas Dičpinigaitis ir Regina Starolis.

Guodžio 27, šeštadienį, susituoks Vladas Laurinaitis, prieš 10 m. atvykęs iš Australijos, ir Aldonia Gavienas, prieš metus atvykusi iš Argentinos — ten gimusi ir augusi, mūsų parapiinio choro narė.

Lapkričio mėnesį palaidojome Joną Vištartą, Praną Armauską, Joną Novak ir Mary Tzandedick. Amžinajį atilį duok jiems, Viešpatie. K.L.B.

BOSTONO ŽINIOS

Smuikininko Izidoriaus Vasyliūno metinis koncertas įvyks gruodžio 6 šeštadienį, 8:30 val. vak. Jordan Hall salėje, Boston, Mass. Jo palydovas prie fortepijono, kaip ir visomet, bus daktaras Vytenis Marija Vasyliūnas. Programoje Franz Schuberto, Edvardo Griego ir Jono Svedo veikalai. Svedo sonata bus pirmą kartą išpildoma Bostone. Kompozitorius Jonas Svedas gyvena Clevelande, Ohio. Jis dėsto fortepioną Clevelando muzikos mokykloje. Jo veikalų Bostone išpildė Andrius Kuprevičius ir Aldona Stempuzienė. Jo smuiko sonata yra stambesnis veikalas, trunkąs virš dvidešimt minučių. Ji parašyta 1961. Bostono nuosirdūs lietuviškosios muzikos mylėtojai nepraleis progos pasiklausyti naujos smuiko sonatos.

Whist party įvyks gruodžio 6, šeštadienį, 8 val. vak. parapijos salėje, 492 E. 7th St. Šios savaitės parengimo pirmininkė Elena Simonavičiūtė.

Naujų sodaliečių narių iškilmingas priėmimas įvyks gruodžio 8, Marijos Nekalto Prasidėjimo šventėje, prieš 7:30 vakarines mišias šv. Petro lietuvių bažnyčioje. Pamaldas atliks klebonas kun. A. Baltrušėnas.

Lietuvos kariuomenės atkūrimo šventės minėjimas sutapo su sekmadieniu, lapkričio 23. Lietuvos Veteranų Sąjungos Ramovės Bostono skyrius minėjimą pradėjo Šv. Petro parapijos bažnyčioje. Mišias aukojo kun. Al. Kontautas. Organizacijos dalyvavo su vėliavomis. Toliau minėjimas buvo tęsimas Lietuvių Piliečių D-jos salėje. Jį pradėjo skyr. pirm. B. Bajerčius. Amerikos Legiono Stepono Dariaus postui vadovaujant, buvo įneštos vėliavos. Muzikas Julius Gaidelis paskambino Amerikos ir Lietuvos himnus. Kun. A. Janiūnas sukalbėjo invokaciją. Lietuvos garbės konsulas adv. Anthony Shallna prisiminė kaip Lietuvos kariuomenės savanoriai kūrėjai atsiuntė Lietuvos konsului New Yorke Budriui Lietuvos vėliavą, o konsulas Shallna ją įteikė Stepono Dariaus postui. Posto vadas Trapenskis sakė, kad vėliava ir dabar puošia posto patalpas. Konsulas Shallna toliau pasakojo, kaip įsikūrus Jungtinėm Tautom, visų valstybių konsulai, reziduoją Bostone, buvo Amerikos Legiono pakviesti į bendrą šventę. Lietuvos konsulas nebuvo pakviestas. Kon. Shallna parąšęs legiono vadui laišką, įrodydamas, kad Lietuva buvo užmiršta. Po to tuojau gavęs pakvietimą ir buvęs pasodintas už garbės stalo. Tai yra pavyzdys kaip reikia dirbti. Prelegentas Vilius Bražėnas koncentravosi kaip visi lietuviai turi dirbti amerikiečių tarpe Lietuvos reikalui. Progu yra, tik reikia iniciatyvos.

Vaidelį prie partizanų kapo Vėlinių naktį suvaidino Birutė Adomavičiūtė, Aldona Dabrilaitė ir Vilija Leščinskaitė. Solistė Daiva Mongirdaitė, akomponuojant J. Gaideliui, padainavo lietuvių liaudies ir kitų dainų, o taip pat ir operų arijų.

Solistas Benediktas Povilavičius dainų ir arijų recitalis yra gruodžio 7, sekmadienį, 3:30 val. popiet Lietuvių Piliečių D-jos auditorijoje.

L.B. Kultūros klubas, kuris gražiai veikė eilę metų, pradėjo šlubuoti. Šiais metais iš trijų susirinkimų, kurie turėjo būti, suauktas tik vienas.

Kas norėtų skelbtis Darbininko prašomas skambinti:
Glenmore 2-2923

KONCERTAS

Persekiojamai Bažnyčiai Lietuvoje paminėti

sekmadienį, gruodžio 7, 1969

4 val. p.p.

FRANKLIN K. LANE MOKYKLOS SALEJE
Jamaica Ave. ir Dexter Court, Brooklyn, N.Y.

Koncerto programą išpildys:

NEW YORKO LIETUVIŲ VYRŲ CHORAS

dirigentas muzikas Vytautas Strolia

Solo, smuiko ir piano programą atliks:

solistė DAIVA MONGIRDAITĖ

solistas ir smuikininkas

KUN. VINCAS VALKAVIČIUS

pianistas ir akomponuoja

VYTENIS VASYLIŪNAS

Įėjimo auka \$3.00, \$2.00 ir 50¢ jaunimui
(Visas pelnas skiriamas LKR šalpai)

Rengėjai:

Lietuvių Katalikų Religinė Salpa
Liet. Kat. Moterų Kultūros Dr-ja